

Κεφάλαιο 5

**ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ**

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που εφαρμόζει η κυβέρνηση αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα, με στόχο την ενίσχυση της παραγωγικότητας, τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών και την αναβάθμιση των σχέσεων του πολίτη με το κράτος.

Η πολιτική αυτή επεκτείνεται και στον τομέα των δημοσίων επιχειρήσεων, στις οποίες τα περιθώρια παρέμβασης στη χρηματοοικονομική λειτουργία είναι περιορισμένα, καθόσον η πλειονότητα των δαπανών τους έχει ανελαστικό χαρακτήρα και αφορά μισθοδοσία (σε ποσοστό 75% κατά μέσο όρο των λειτουργικών δαπανών), τόκους και κεφάλαιο παλαιών δανείων και επενδύσεις. Τα λοιπά έξοδα δεν ξεπερνούν το 10% των συνολικών δαπανών. Με αυτά τα δεδομένα, η οικονομική εξυγίανση των δημοσίων επιχειρήσεων θα επέλθει κυρίως με την αύξηση των αποδόσεων των συντελεστών παραγωγής και την επέκτασή τους σε νέες αγορές. Με τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου οι δημόσιες επιχειρήσεις απεγκλωβίζονται από το απαρχαιωμένο θεσμικό σύστημα κρατικού εναγκαλισμού και οδηγούνται σταδιακά σε νέες σύγχρονες μορφές οργάνωσης και λειτουργίας, οι οποίες ισχύουν στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας μετά το άνοιγμα των αγορών.

Θεσμικές παρεμβάσεις

Με τη θέσπιση του ν. 3429/2005 για τις δημόσιες επιχειρήσεις, η πολιτεία παρεμβαίνει στα σημαντικότερα δομικά στοιχεία της οργάνωσης, της διοίκησης και της κρατικής εποπτείας σε αυτές, τις θωρακίζει θεσμικά και εξοπλίζει με εργαλεία τις διοικήσεις τους, προκειμένου να επιτύχουν αποτελεσματικότερη διαχείριση. Επιπρόσθετα, η πολιτεία επιδιώκει την ενίσχυση της ποιότητας των παρεχομένων από τις δημόσιες επιχειρήσεις υπηρεσιών για την κάλυψη βασικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου, την εξυγίανση και τον εκσυγχρονισμό τους, τη μείωση των ελλειμμάτων τους και την αποκλιμάκωση των συσσωρευμένων χρεών του παρελθόντος. Επιδιώκει την αποτελεσματικότερη διαχείριση και αξιοποίηση του κεφαλαιουχικού και εργατικού δυναμικού των δημοσίων επιχειρήσεων, τη βελτίωση και εντατικοποίηση της παρακολούθησης της επιχειρησιακής και οικονομικής τους πρόοδου, καθώς και την καταγραφή, κωδικοποίηση και απλοποίηση του νομικού τους καθεστώτος. Παράλληλα, επισημαίνεται ότι οι επιχειρήσεις που ανήκαν στο παρελθόν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και έχουν προχωρήσει σε μετοχοποιήσεις μέσω της εισόδου τους στο Χρηματιστήριο Αθηνών, διοικούνται πλέον με αμιγώς ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, όπως αυτά οριοθετούνται από τις κείμενες διατάξεις που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας.

Ειδικότερα, με την εφαρμογή των διατάξεων του ανωτέρω νόμου, οι δημόσιες επιχειρήσεις:

- επικαιροποίησαν και κωδικοποίησαν τους κανονισμούς εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας και δημοσιοποίησαν στο ευρύ κοινό χάρτη υποχρεώσεων προς τον καταναλωτή,

- ακολουθούν τους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους των στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων 2008-2013, τα οποία επικαιροποιούνται σε ετήσια βάση και συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για τους σχετικούς χρηματοοικονομικούς, ποιοτικούς και επιχειρησιακούς δείκτες,
- συντάσσουν ετήσιες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που υιοθετούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, κατά τα πρότυπα των εισηγμένων στο χρηματιστήριο επιχειρήσεων, παράλληλα με το ελληνικό λογιστικό σχέδιο, γεγονός το οποίο αποτελεί ένα σημαντικό βήμα προς τη διαφανή και ρεαλιστική παρουσίαση των οικονομικών τους μεγεθών, ενώ δημιουργεί και την ανάγκη αναδιοργάνωσης και εκσυγχρονισμού των οικονομικών υπηρεσιών,
- προχωρούν στις απαραίτητες προκαταρκτικές ενέργειες διαχωρισμού του κόστους που προορίζεται για την παροχή συγκεκριμένων Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ), από το κόστος που σχετίζεται με τις δραστηριότητες που είναι ανοικτές στον ανταγωνισμό, όπως είναι υποχρέωση της χώρας μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και αναμένεται να αλλάξει σημαντικά την πολιτική των κρατικών ενισχύσεων για τις δημόσιες επιχειρήσεις.

Με τη θέσπιση του ν. 3691/2008 και ειδικότερα όσον αφορά στο εργασιακό καθεστώς των απασχολούμενων στις δημόσιες επιχειρήσεις, αντιμετωπίζονται οι στρεβλώσεις που είχαν δημιουργηθεί από τους όρους εργασίας στις δημόσιες επιχειρήσεις, οι οποίοι έτειναν να εξομοιώσουν υπαλλήλους ιδιωτικού δικαίου με δημοσίους υπαλλήλους, εδραιώνοντας παράλληλα ένα σύστημα υψηλότερων μισθολογικών απολαβών και παροχών τόσο σε σχέση με τους δημοσίους υπαλλήλους όσο και σε σχέση με τους υπολοίπους υπαλλήλους του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας. Ειδικότερα, θεσπίστηκε ένα νέο, ενιαίο, σαφές, εύελκτο, λειτουργικό και προσαρμοσμένο στις σύγχρονες συνθήκες εργασιακό καθεστώς, λαμβάνοντας υπόψη την αύξηση του κόστους διαβίωσης, την οικονομική κατάσταση, την ανταγωνιστικότητα και τις προοπτικές κάθε δημόσιας επιχείρησης, καθώς και τις δυνατότητες και αντοχές του κρατικού προϋπολογισμού για την ενίσχυση των ζημιολόγων επιχειρήσεων, με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον.

Με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ανωτέρω νόμου:

- οι όροι εργασίας του νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού διέπονται αποκλειστικά από τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας που ρυθμίζουν τις σχέσεις εργοδότη και εργαζομένου στον ιδιωτικό τομέα, καθώς και από τις ρυθμίσεις σχετικής κοινής υπουργικής απόφασης,
- καθορίζεται κάθε φορά από τη ΔΕΔΕΚΟ ανώτατο όριο στις μισθολογικές αυξήσεις των απασχολούμενων στις δημόσιες επιχειρήσεις που εμφανίζουν αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα ή επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό, με κριτήρια την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή, την οικονομική κατάσταση κάθε επιχείρησης, καθώς και την πορεία του κρατικού προϋπολογισμού,
- προβλέπεται η προσφυγή στη διαιτησία, μετά από σύμφωνη γνώμη εργαζομένων, επιχείρησης και πολιτείας, για τις δημόσιες επιχειρήσεις που εμφανίζουν αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα ή επιχορηγούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό και καταργείται το καθεστώς υποχρεωτικής διαιτησίας που εναπόκειται στην πρωτοβουλία ενός εκ των πρώτων δύο μερών, έτσι ώστε η πολιτεία να μπορεί να εφαρμόσει επιτυχέστερα την εισοδηματική πολιτική και να εναρμονισθεί η χώρα μας με τις διεθνείς πρακτικές και τη διεθνή οργάνωση εργασίας.

Με τη θέσπιση του ν. 3697/2008 εκσυγχρονίζεται το οργανωτικό πλαίσιο λειτουργίας των δημόσιων επιχειρήσεων, απλουστεύεται η διαδικασία στελέχωσής τους και επιχειρείται η περιστολή των δαπανών τους.

Ειδικότερα:

- οι τροποποιήσεις των καταστατικών των δημοσίων επιχειρήσεων διέπονται αποκλειστικά από τις ρυθμίσεις που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας,

- ο διευθύνων σύμβουλος δύναται να ασκεί παράλληλα καθήκοντα προέδρου του διοικητικού συμβουλίου,
- καταργείται η έγκριση των κανονισμών προσωπικού με υπουργικές αποφάσεις,
- η υποβολή στο ΥΠΟΙΟ στρατηγικών και επιχειρησιακών σχεδίων και απολογιστικών οικονομικών στοιχείων, καθώς και στοιχείων απασχόλησης είναι προαπαιτούμενα για την πρόσληψη προσωπικού,
- οι εγκριτικές αποφάσεις για την πρόσληψη προσωπικού εκδίδονται πλέον από ένα όργανο, την ΔΕΔΕΚΟ,
- οι δημόσιες επιχειρήσεις δύνανται να επιλέγουν διευθυντικά στελέχη από την αγορά εργασίας χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες,
- παρέχεται η δυνατότητα στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών διαμόρφωσης ενός νέου, πιο ευέλικτου πλαισίου λήψης δανείων από τις δημόσιες επιχειρήσεις με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου.

Με τη θέσπιση του ν. 3710/2008 και ειδικότερα όσον αφορά στην ειδική εκκαθάριση δημόσιων επιχειρήσεων, παρέχεται η δυνατότητα ταχείας εκκαθάρισης των δημόσιων επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα ή παρουσιάζουν έκδηλη αδυναμία πληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών τους, ή τα ίδια κεφάλαιά τους έχουν απομειωθεί σημαντικά και έχουν λάβει στο παρελθόν κρατικές ενισχύσεις. Η περαιτέρω ενίσχυση των επιχειρήσεων αυτών από το Ελληνικό Δημόσιο αντίκειται στις διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, η δε συνέχιση της λειτουργίας τους θα είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού και των φορολογουμένων.

Με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ανωτέρω νόμου:

- ο εκκαθαριστής δύναται να αξιοποιήσει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο την περιουσία της υπό εκκαθάριση επιχείρησης προς όφελος των πιστωτών, του Ελληνικού Δημοσίου και του κοινωνικού συνόλου,
- η πολιτεία δύναται να λάβει κοινωνικά μέτρα προστασίας υπέρ των ατόμων που απασχολούνται στις επιχειρήσεις αυτές, όπως προγράμματα επιδότησης κατά της ανεργίας, παροχές για απώλεια εισοδήματος, εφάπαξ παροχές ή βοηθήματα, προγράμματα επιμόρφωσης, επανακατάρτισης και επανένταξης στην αγορά εργασίας, μεταφορά σε φορείς και υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και μοριοδότηση για πρόσληψη στον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Αναπτυξιακές παρεμβάσεις

Η πολιτική στον τομέα των δημόσιων επιχειρήσεων δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στον τομέα των μεταφορών σταθερής τροχιάς και στις αερομεταφορές.

Όσον αφορά στον τομέα μεταφορών σταθερής τροχιάς, και δεδομένου ότι οι εμπορευματικές μεταφορές λειτουργούν ήδη σε απελευθερωμένο καθεστώς, οι επιβατικές μεταφορές απελευθερώνονται το 2011 και οι κρατικές εγγυήσεις για δανεισμό στο σιδηρόδρομο καταργούνται το 2010, έχει συνταχθεί σχέδιο ανασυγκρότησης του Ελληνικού Σιδηροδρόμου, το οποίο προβλέπει δράσεις σε τέσσερις βασικούς άξονες: ασφάλεια - διαφάνεια - εξυγίανση και ανάπτυξη. Τα κυριότερα μέτρα του σχεδίου αυτού συνοψίζονται στα εξής:

- συνεργασία με τους γαλλικούς σιδηροδρόμους με σκοπό την ανάπτυξη σιδηροδρομικής ασφάλειας,
- ανάπτυξη του εσωτερικού ελέγχου για την ενίσχυση της διαφάνειας,
- νέοι κανόνες στη διαχείριση του χρέους,
- εκλογίκευση των δρομολογίων και αναβάθμιση υπηρεσιών,
- εθελούσια συνταξιοδότηση για περιορισμό δαπανών,
- αξιοποίηση περιουσίας,
- νέο επενδυτικό πρόγραμμα και ολοκλήρωση του σιδηροδρομικού άξονα Πάτρα - Αθήνα - Θεσσαλονίκη - Ειδομένη - Προμαχώνας και του Προαστιακού,

- συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για την περαιτέρω ανάπτυξη του προαστιακού σιδηροδρόμου και τη δημιουργία νέων γραμμών,
- εταιρικός μετασχηματισμός με σκοπό την ανεξαρτητοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και την ενίσχυση της ΕΡΓΟΣΕ,
- αρχές σύγχρονης διοίκησης και προσέλκυση διευθυντών και από την αγορά,
- συμβόλαιο διοίκησης με το κράτος με σκοπό την αποσαφήνιση δεσμεύσεων ΟΣΕ και Δημοσίου.

Όσον αφορά στον τομέα των αερομεταφορών, το σχέδιο που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει τη μεταβίβαση διαφόρων στοιχείων του ενεργητικού των Ολυμπιακών Αερογραμμών (ΟΑ) και της Ολυμπιακής Αεροπορίας-Υπηρεσίες (ΟΑΥ), συμπεριλαμβανομένης και της Ολυμπιακής Αεροπλοΐας, σε τρεις διαφορετικές εταιρίες, που είτε έχουν ήδη ιδρυθεί είτε πρόκειται να ιδρυθούν ειδικά για το σκοπό αυτό.

Ειδικότερα:

- Η εταιρεία «Πάνθεον» θα αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία της ΟΑ, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων χρήσης της ονομασίας «Ολυμπιακή» και του σήματος με τους έξι κύκλους, καθώς και σημαντικών χρονοθυρίδων (slots) και θα δραστηριοποιηθεί στο πτητικό έργο.
- Νέα εταιρεία επίγειας εξυπηρέτησης θα αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία των κλάδων επίγειας εξυπηρέτησης και εμπορευματικών μεταφορών της ΟΑΥ και θα δραστηριοποιηθεί στον εν λόγω τομέα.
- Νέα εταιρεία τεχνικής βάσης θα αποκτήσει περιουσιακά στοιχεία του κλάδου συντήρησης και επισκευής αεροσκαφών της ΟΑΥ και θα δραστηριοποιηθεί στον τομέα αυτό.

Η διαδικασία απόκτησης αυτών των περιουσιακών στοιχείων της ΟΑ από την Πάνθεον και της ΟΑΥ από τις νέες εταιρείες επίγειας εξυπηρέτησης και τεχνικής βάσης θα εκκινήσει μετά την επιλογή του ιδιώτη επενδυτή και ταυτόχρονα με την προετοιμασία της πλήρους λειτουργίας των εταιρειών.

Για τους τακτικούς υπαλλήλους της Ολυμπιακής, λαμβάνεται μέριμνα σε τρεις βασικούς άξονες: ενίσχυση του ασφαλιστικού, συνέχιση της απασχόλησης και εφάπαξ ποσό κοινωνικής ενίσχυσης. Για τους εποχικούς υπαλλήλους, που εργάστηκαν στην Ολυμπιακή εντός του 2008 θα ισχύσουν τα εξής μέτρα: μοριοδότηση της προϋπηρεσίας, ειδική βαρύτητα για συμμετοχή σε διαγωνισμούς φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών και ειδικό πρόγραμμα του ΟΑΕΔ για την επιχορήγηση επιχειρήσεων με σκοπό την απασχόλησή τους.

Στον όμιλο ΟΑΣΑ ήδη αξιοποιούνται οι συμπράξεις δημοσίου - ιδιωτικού τομέα για σημαντικές επενδυτικές ενέργειες, όπως είναι η τηλεματική και το ηλεκτρονικό εισιτήριο, ενώ στην αμυντική βιομηχανία και συγκεκριμένα στην ΕΑΒ εντείνεται η προσπάθεια της εξωστρέφειας της εταιρείας, με σημαντική αύξηση του ποσού των πωλήσεων στο εξωτερικό.

Ευρύτερος δημόσιος τομέας

Το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και εκσυγχρονισμού στο δημόσιο τομέα δεν εξαντλείται στην εξυγίανση των δημοσίων επιχειρήσεων. Επεκτείνεται παράλληλα και στους φορείς της γενικής κυβέρνησης, δηλαδή στα κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα, τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας και τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, αφού η οικονομική τους κατάσταση λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του ελλείμματος και του χρέους της χώρας μας, κατά τη συνθήκη του Μάαστριχτ.

Με τη θέσπιση του ν. 3697/2008 και ειδικότερα όσον αφορά στην ενίσχυση της διαφάνειας των οικονομικών των φορέων της γενικής κυβέρνησης, επιδιώκεται ο εξορθολογισμός της οικονομικής λειτουργίας των ανωτέρω φορέων, τα οικονομικά αποτελέσματα των οποίων ενδιαφέρουν άμεσα το κοινωνικό σύνολο από όπου αντλούνται οι πόροι λειτουργίας τους.

Με την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του ανωτέρω νόμου:

- ανατίθεται στη Διυπουργική Επιτροπή Φορέων Γενικής Κυβέρνησης η εποπτεία της δράσης των φορέων γενικής κυβέρνησης σε ανώτατο επίπεδο, η παρακολούθηση της οικονομικής λειτουργίας τους και η λήψη μέτρων αύξησης της αποτελεσματικότητάς τους, τόσο από ποιοτική όσο και από ποσοτική άποψη,
- καθιερώνεται η κατάρτιση επιχειρησιακών σχεδίων που περιλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους εκφρασμένους σε ποσά και ποσοστά, καθώς και συγκεκριμένους χρηματοοικονομικούς, ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες,
- επιβάλλεται η εγκατάσταση και λειτουργία πληροφοριακού συστήματος για την τήρηση του κλαδικού λογιστικού σχεδίου, ώστε να είναι δυνατή η σύνταξη αποτελεσμάτων για κάθε χρήση και να επιτευχθεί συνεχής έγκαιρη και με ομοιόμορφους όρους αποτύπωση της υπάρχουσας οικονομικής κατάστασης,
- οι φορείς γενικής κυβέρνησης υποχρεώνονται στην υποβολή των ετήσιων προϋπολογισμών στην ανωτέρω Επιτροπή, οι οποίοι αξιολογούνται και εγκρίνονται στα πλαίσια των στόχων των επιχειρησιακών τους σχεδίων και των δυνατοτήτων του κρατικού προϋπολογισμού.

Δράσεις του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ)

Το ΥΠΟΙΟ από την πλευρά του αναπτύσσει ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα με σκοπό την άμεση συλλογή της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης που απαιτείται για το σχεδιασμό και τη χάραξη της οικονομικής πολιτικής για τις δημόσιες επιχειρήσεις και τους φορείς γενικής κυβέρνησης. Έχει αρχικά προχωρήσει στη σύνταξη μελέτης, η οποία θα αποτελέσει τη βάση για την εφαρμογή των Υπηρεσιών Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (ΥΓΟΣ) στις δημόσιες επιχειρήσεις. Η μελέτη αυτή περιλαμβάνει το θεσμικό πλαίσιο των ΥΓΟΣ, τη μεθοδολογία διαχωρισμού τους από τις υπόλοιπες εμπορικές υπηρεσίες για κάθε κλάδο, τη μέθοδο κοστολόγησης και τον καθορισμό συστήματος ελέγχου, τις κλαδικές προδιαγραφές, το εγχειρίδιο εφαρμογής καθώς και την πιλοτική εφαρμογή στην ΕΘΕΛ και στην ΤΡΑΙΝΟΣΕ. Τον επόμενο χρόνο θα δοθεί προτεραιότητα στην αναδιάρθρωση των υποδομών των δημοσίων επιχειρήσεων, καθώς και στον έλεγχο από την πλευρά του Δημοσίου για την ορθολογική κρατική ενίσχυση των δραστηριοτήτων που θεωρούνται ΥΓΟΣ.

Όσον αφορά τον ΟΣΕ, η αρχή θα γίνει με τον Εθνικό Διαχειριστή Σιδηροδρομικής Υποδομής (ΕΔΙΣΥ). Ο ΕΔΙΣΥ, με τη ρυθμιστική επίβλεψη του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη διαχείριση και εκμετάλλευση της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής. Έχει ιδίως την ευθύνη της συντήρησης, μεριμνά για τη βελτίωση και επέκταση της σιδηροδρομικής υποδομής και φέρει την ευθύνη της διαχείρισης των σχετικών επενδύσεων, στο πλαίσιο της γενικότερης εθνικής πολιτικής για τους σιδηροδρόμους.

Επιπρόσθετα, το ΥΠΟΙΟ προχωρά στην εφαρμογή μιας συνολικής προσέγγισης σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο, με συγκεκριμένους ρόλους, δομές και εργαλεία. Έχει ήδη διαμορφώσει σχετικό μητρώο εσωτερικών ελεγκτών με σκοπό την τοποθέτηση αυτών στις δημόσιες επιχειρήσεις, δεδομένου ότι ο σωστά δομημένος εσωτερικός έλεγχος θα επιτύχει αυξημένη διαφάνεια, καθώς και αποτελεσματικότερο έλεγχο των πεπραγμένων.

Οικονομικά μεγέθη

Το έλλειμμα των πενήντα δύο (52) δημοσίων επιχειρήσεων για το έτος 2007 ανήλθε σε 1.279,62 εκατ. ευρώ (0,56% του ΑΕΠ), ενώ για το έτος 2008 εκτιμάται σε 1.416,60 εκατ. ευρώ (0,58% του ΑΕΠ).

Η μεταβολή αυτή οφείλεται κυρίως στην αρνητική εξέλιξη που παρουσιάζουν τα οικονομικά αποτελέσματα του ΤΕΟ (λόγω της παραχώρησης των εσόδων από τα διόδια στην εταιρεία Ολυμπία Οδός) και του ομίλου ΟΑΣΑ που προέρχεται από τη δυσμενή εξέλιξη των τιμών των καυσίμων και την αυξημένη δαπάνη μισθοδοσίας λόγω προσλήψεων.

Οι επενδύσεις για το έτος 2008 εκτιμώνται σε 1.174,34 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση 11% περίπου σε σχέση με το 2007, που οφείλεται κυρίως στην υστέρηση των επενδύσεων του ομίλου ΟΣΕ.

Ο ακαθάριστος δανεισμός για το έτος 2008 προβλέπεται να σημειώσει αύξηση της τάξεως του 17% περίπου και να ανέλθει σε 2.225,67 εκατ. ευρώ (0,91% του ΑΕΠ) έναντι 1.902,91 εκατ. ευρώ του έτους 2007 (0,83% του ΑΕΠ).

Για το έτος 2009 το έλλειμμα των δημοσίων επιχειρήσεων προβλέπεται να ανέλθει σε 1.406,61 εκατ. ευρώ (0,54% του ΑΕΠ) σημειώνοντας μείωση έναντι του έτους 2008, κατά το οποίο ανήλθε σε 1.416,60 εκατ. ευρώ (0,58% του ΑΕΠ).

Η αύξηση της δαπάνης μισθοδοσίας προβλέπεται στο 3%. Στις επιχειρήσεις που υπάρχουν εγκεκριμένες προσλήψεις για το έτος 2009 η δαπάνη μισθοδοσίας θα αναθεωρηθεί συνυπολογίζοντας τις αποχωρήσεις και τον περιορισμό των υπερωριών.

Οι συνολικές επενδύσεις θα ανέλθουν το έτος 2009 στο ποσό των 1.333,13 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 13,5% έναντι του έτους 2008.

Ο ακαθάριστος δανεισμός για το έτος 2009 προβλέπεται να ανέλθει σε 2.420,38 εκατ. ευρώ (0,93% του ΑΕΠ) έναντι 0,91% του ΑΕΠ του έτους 2008. Οι κύριοι παράγοντες που συντελούν στην εξέλιξη αυτή συνδέονται με τις αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης του επενδυτικού προγράμματος των δημοσίων επιχειρήσεων και της αποπληρωμής των δανείων.

Η εξέλιξη των βασικών οικονομικών μεγεθών των δημοσίων επιχειρήσεων, τόσο συγκεντρωτικά όσο και κατά επιχείρηση παρουσιάζεται στους πίνακες 5.1 έως 5.5.

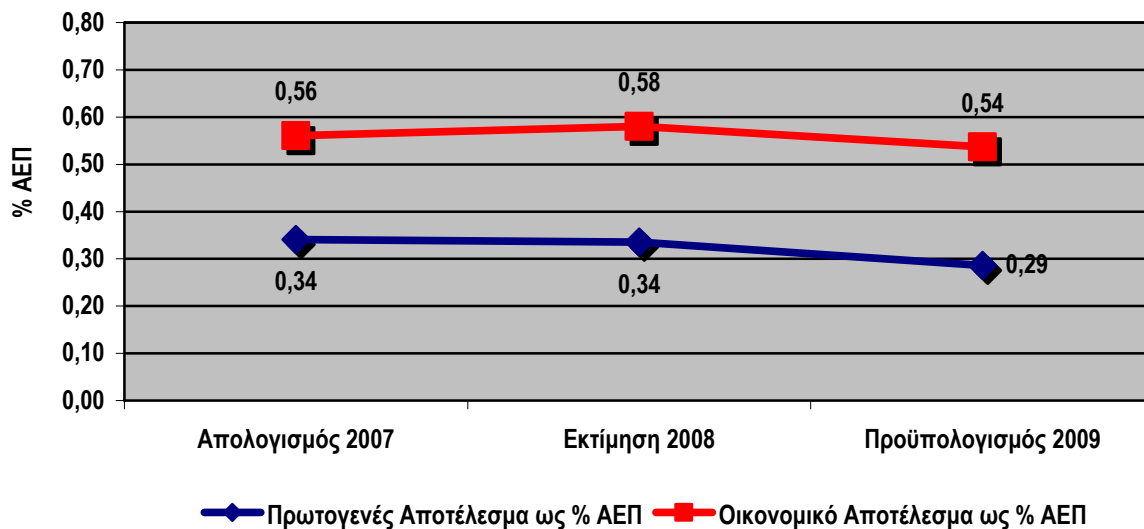
Πίνακας 5.1 Δανειακές ανάγκες δημοσίων επιχειρήσεων (σε εκατ. ευρώ)					
	Απολογισμός 2007	Εκτιμήσεις		Προβλέψεις	
		2008	% 08/07	2009	% 09/08
I. Ανάγκες σε κεφάλαια	2.849,70	2.845,21		2.797,98	
1. Πρωτογενές αποτέλεσμα	(777,64)	(827,22)	6,38	(750,25)	-9,31
% ΑΕΠ	0,34%	0,34%		0,29%	
2. Οικονομικό αποτέλεσμα (+ πλεόνασμα, - έλλειμμα)	(1.279,62)	(1.416,60)	10,71	(1.406,61)	-0,71
% ΑΕΠ	0,56%	0,58%		0,54%	
3. Επενδύσεις	1.322,33	1.174,34	-11,19	1.333,13	13,52
4. Λοιπές ανάγκες	247,75	254,27	2,63	58,24	-77,09
Σύνολο αναγκών (-2+3+4)	2.849,70	2.845,21	-0,16	2.797,98	-1,66
II. Πηγές χρηματοδότησης					
5. Αποσβέσεις	256,05	264,97	3,48	252,83	-4,58
6. Ειδικοί πόροι	1.078,82	740,12	-31,40	617,06	-16,63
Σύνολο πηγών χρηματοδότησης (5+6)	1.334,87	1.005,09	-24,70	869,89	-13,45
III. Δημοσιονομικός δανεισμός (I-II)	1.514,83	1.840,11	21,47	1.928,10	4,78
% ΑΕΠ	0,66%	0,75%		0,74%	
7. Κεφάλαιο κινήσεως	380,27	15,06	-96,04	12,29	-18,40
IV. Καθαρός δανεισμός (III+7)	1.895,11	1.855,17	-2,11	1.940,39	4,59
% ΑΕΠ	0,83%	0,75%	4.644,28	0,75%	
8. Χρεολ. + Εξόφλ. Πιστώσ.-Νέες πιστώσεις	7,81	370,50		479,99	29,55
V. Ακαθάριστος δανεισμός (IV+8)	1.902,91	2.225,67	16,96	2.420,38	8,75
% ΑΕΠ	0,83%	0,91%		0,93%	

Πηγή: Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών

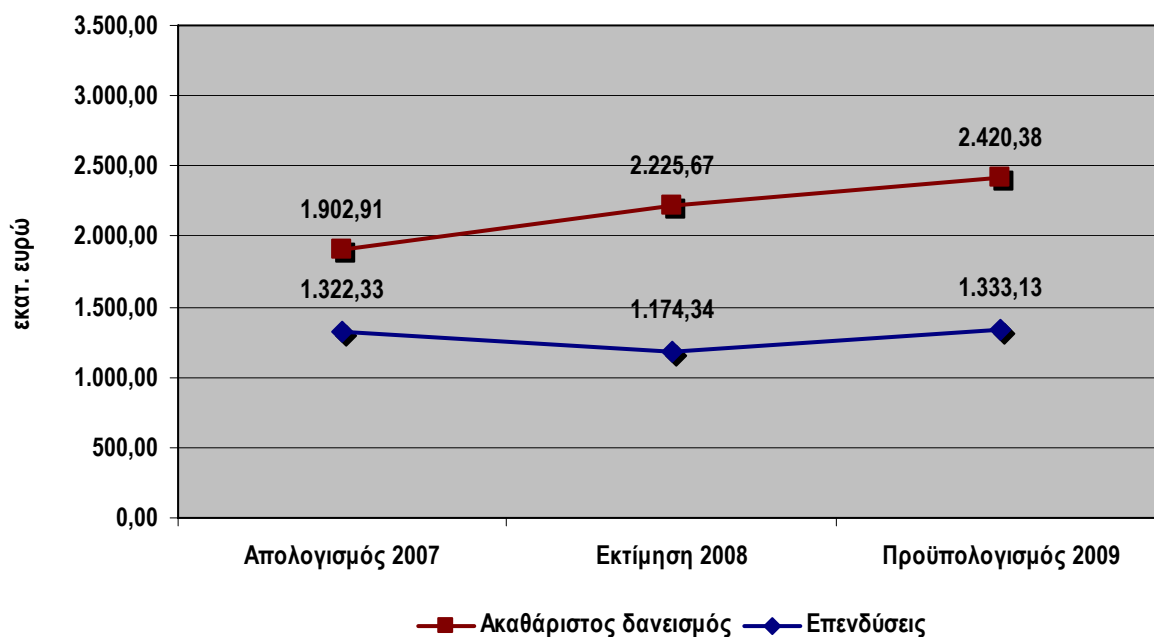
Πίνακας 5.2 Οικονομικό αποτέλεσμα και επενδύσεις κατά δημόσια επιχείρηση (σε εκατ. ευρώ)						
Δημόσιες επιχειρήσεις	Οικονομικό αποτέλεσμα			Επενδύσεις		
	2007 Απολ/σμός	2008 Εκτίμηση	2009 Στόχοι	2007 Απολ/σμός	2008 Εκτίμηση	2009 Στόχοι
ΗΕΛΕΧΡΟ	0,33	0,84	0,84	0,30	0,09	0,09
ΑΕΜΥ	(1,18)	(2,25)	(0,27)	0,52	2,18	2,70
ΕΛΛ. ΑΛΥΚΕΣ	(0,05)	0,96	0,44	0,03	0,19	0,47
ΓΑΙΑΟΣΕ	(1,02)	0,51	4,60	0,58	0,61	0,61
ΔΕΘ	1,18	1,53	0,12	0,26	0,26	0,21
ΔΕΠΑΝΟΜ	0,00	0,00	0,00	53,99	65,30	65,00
ΕΑΒ	(30,09)	(54,67)	(45,00)	20,99	10,00	10,00
ΕΑΣ	(112,83)	(106,55)	(124,00)	4,26	14,26	12,00
ΕΔΙΣΥ	(208,22)	(215,18)	(199,60)	0,40	0,77	0,50
ΕΘΕΛ	(239,88)	(287,96)	(302,44)	4,63	22,55	42,00
ΕΚΕΒΥΛ	0,01	0,02	0,04	0,13	0,01	0,00
ΕΚΚ	(3,37)	(3,55)	(3,69)	4,76	7,92	8,54
ΕΛΚΑ	0,08	0,20	0,30	0,01	0,01	0,04
ΕΛΚΕ	(1,21)	4,05	(3,67)	0,02	0,19	0,14
ΕΛΚΕΑ	0,01	0,09	0,22	0,00	0,12	0,21
ΕΛΚΕΔΕ	0,05	0,06	0,07	0,38	0,63	0,67
ΕΛΟΤ	0,26	0,91	(0,78)	1,39	2,60	1,22
ΕΟΜΜΕΧ	0,21	(0,55)	0,59	76,65	71,00	34,20
ΕΠΑΚΑΤ	(1,28)	(5,10)	12,15	0,07	0,00	0,00
ΕΤΑ	9,49	19,98	16,23	2,11	2,55	10,00
ΕΤΑΝΑΛ	0,14	0,11	0,01	0,04	0,05	0,08
ΗΔΙΚΑ	0,00	0,03	0,02	0,00	1,58	7,52
ΗΛΠΑΠ	(61,04)	(65,69)	(73,61)	6,67	15,38	20,00
ΗΣΑΠ	(72,52)	(71,31)	(70,25)	19,02	32,06	40,00
ΙΦΕΤ	0,07	(0,94)	(0,13)	0,09	0,03	0,03
ΚΑΘ	0,11	0,05	0,06	0,62	2,53	0,05
ΚΕΓ	0,01	0,07	0,15	0,01	0,12	0,17
ΚΕΔ	3,78	5,29	4,70	0,10	0,00	15,80
ΜΒΗ	(0,30)	(1,93)	(0,50)	0,00	0,30	2,60
ΜΟΔ	0,01	0,07	0,00	1,98	38,87	7,39
ΟΑΣΑ	(5,37)	(7,59)	(15,13)	2,38	3,03	15,00
ΟΔΔΥ	(1,57)	(0,26)	(0,48)	0,06	0,02	0,26
ΟΔΙΕ	(23,59)	(29,57)	(24,04)	(4,31)	2,36	1,71
ΟΚΑΑ	1,56	(0,18)	(1,49)	6,65	5,80	18,80
ΟΛΑ	(0,15)	(0,09)	0,07	0,00	0,02	0,07
ΟΛΒ	0,00	1,55	2,09	0,81	0,91	1,00
ΟΛΕ	0,31	1,12	1,04	0,24	0,04	0,55
ΟΛΗ	0,01	0,01	0,47	1,56	8,92	10,00
ΟΛΗΓ	0,75	0,87	0,99	0,32	0,65	1,00
ΟΛΚ	(0,34)	(0,13)	0,10	0,35	0,33	1,38
ΟΛΚΕ	0,94	0,92	1,03	0,09	0,39	0,40
ΟΛΛ	0,21	0,96	1,51	0,95	0,21	0,46
ΟΛΠΑ	1,43	1,97	2,66	0,00	2,71	3,00
ΟΛΡ	0,69	0,37	0,35	1,47	0,86	1,30
ΟΠΕ	0,02	0,03	0,01	0,49	0,06	0,19
ΟΣΕ	(443,12)	(570,55)	(626,77)	991,98	700,00	800,00
ΟΣΚ	1,19	31,87	35,00	113,43	153,59	192,80
ΠΑΕΠ	0,05	0,11	0,87	1,12	1,06	1,00
ΤΕΟ	62,54	(26,95)	3,00	1,68	0,34	0,00
ΤΡΑΙΝΟΣΕ	(155,06)	(35,58)	(4,49)	1,85	0,23	0,00
ΕΛΛ. ΦΕΣΤΙΒΑΛ	(2,87)	(4,59)	0,00	1,18	0,45	1,30
ΨΗΦ. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,21	0,69
Γενικό σύνολο	(1.279,62)	(1.416,60)	(1.406,61)	1.322,33	1.174,34	1.333,13

Πηγή: Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών

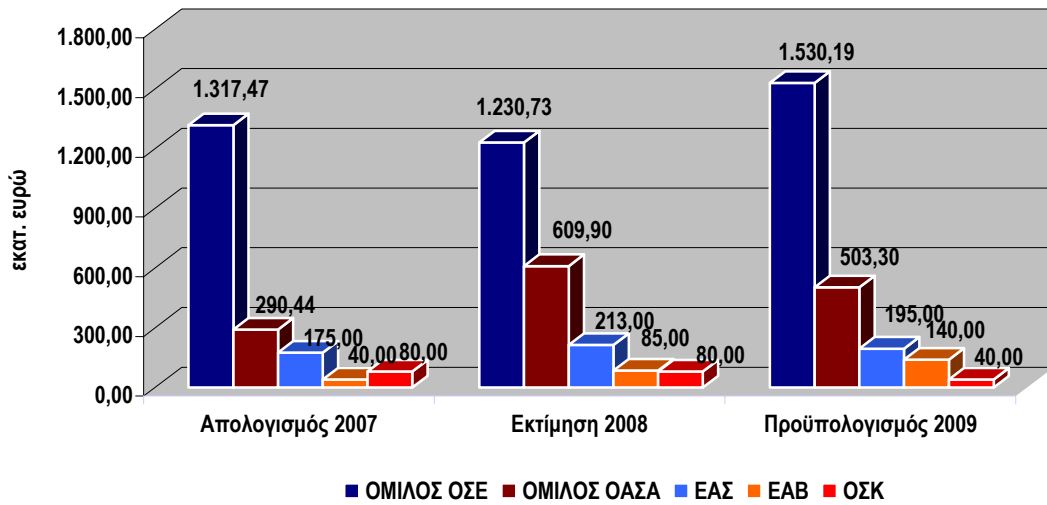
Διάγραμμα 5.1 Πρωτογενές έλλειμμα και οικονομικό αποτέλεσμα (έλλειμμα) ως % του ΑΕΠ 2007-2009

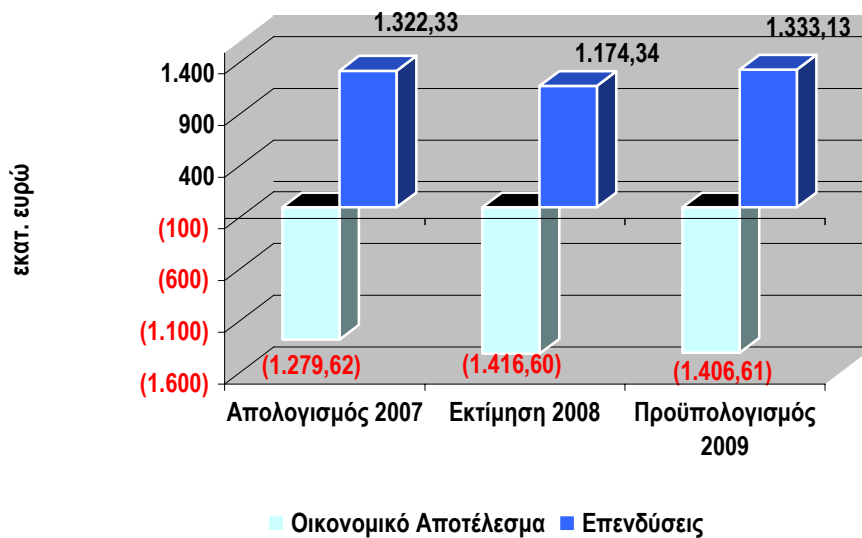
Διάγραμμα 5.2 Εξέλιξη επενδύσεων – ακαθάριστου δανεισμού 2007-2009

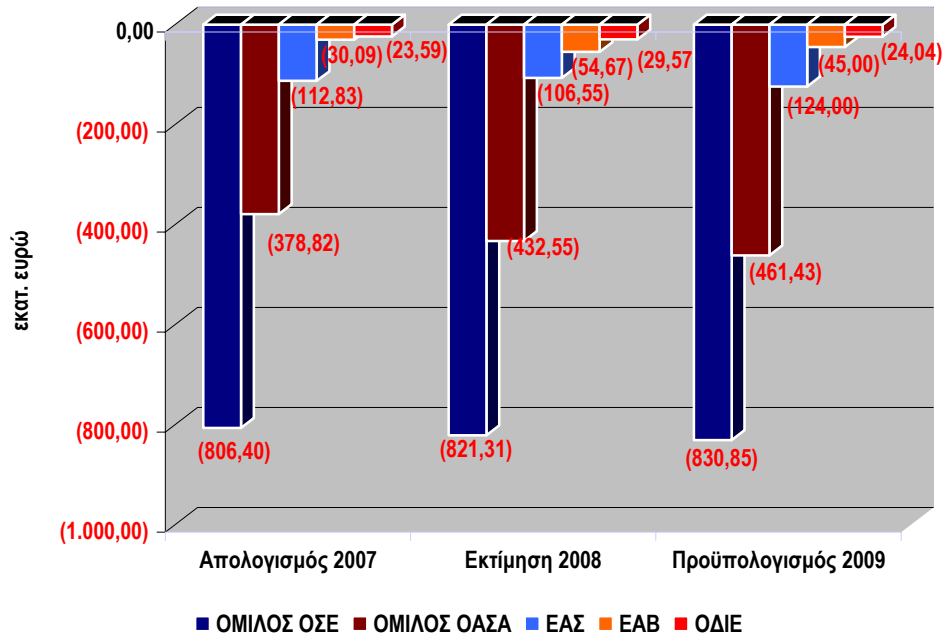
**Διάγραμμα 5.3 Οι ΔΕΚΟ με τις υψηλότερες δανειακές ανάγκες 2007-2009
(βάσει ακαθάριστου δανεισμού)**

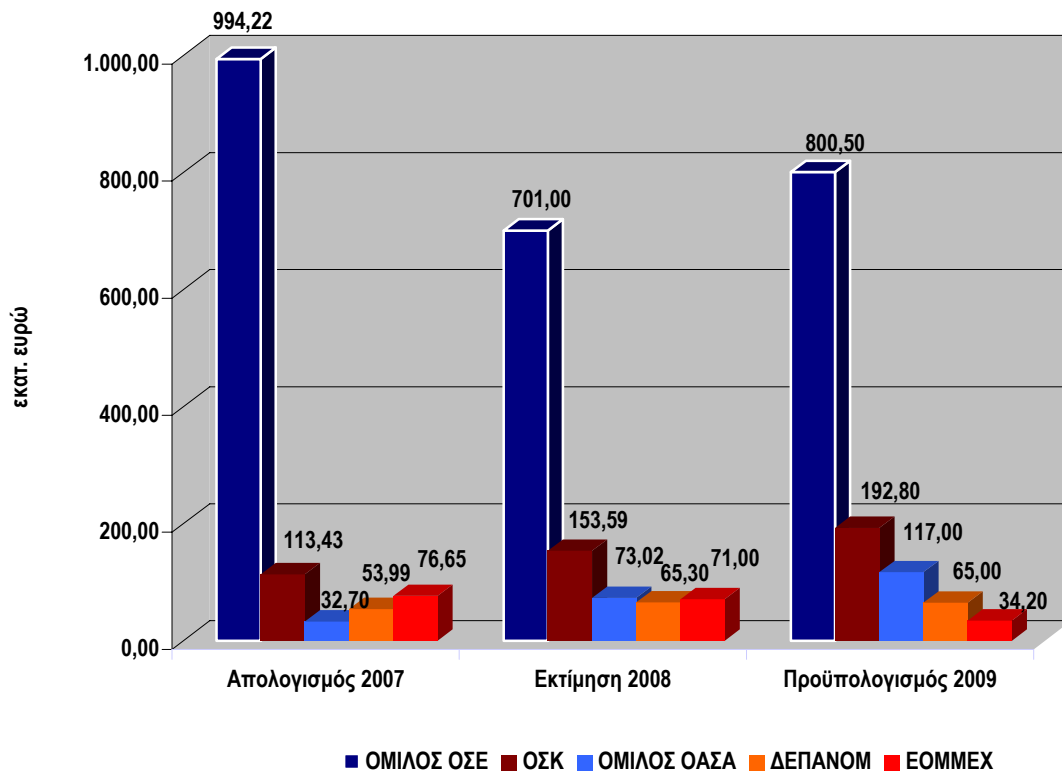
Διάγραμμα 5.4 Οικονομικό αποτέλεσμα και επενδύσεις 2007-2009

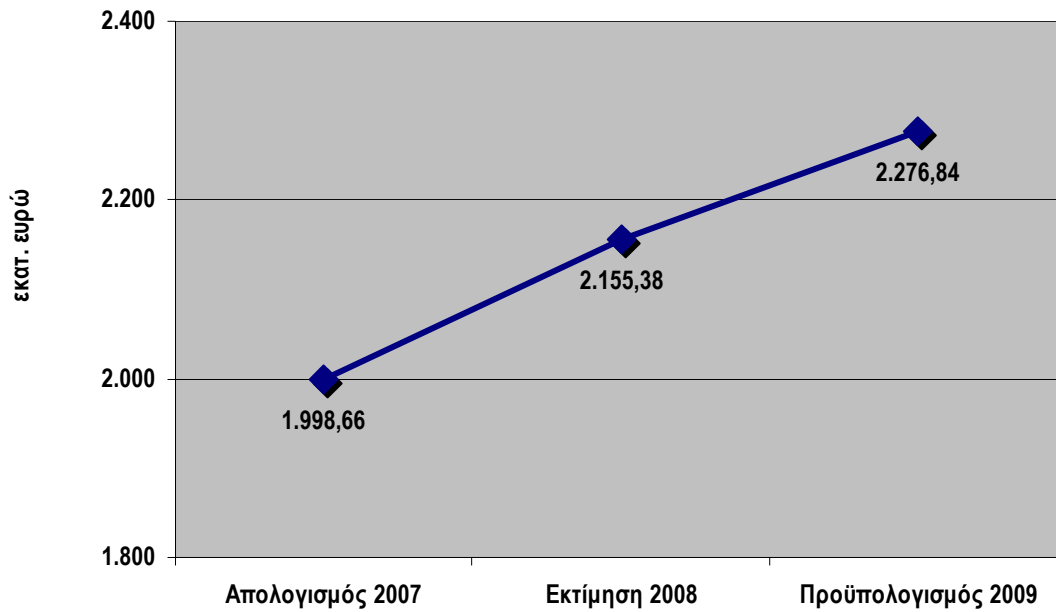
Διάγραμμα 5.5 Οι ΔΕΚΟ με τις μεγαλύτερες ζημιές 2007-2009

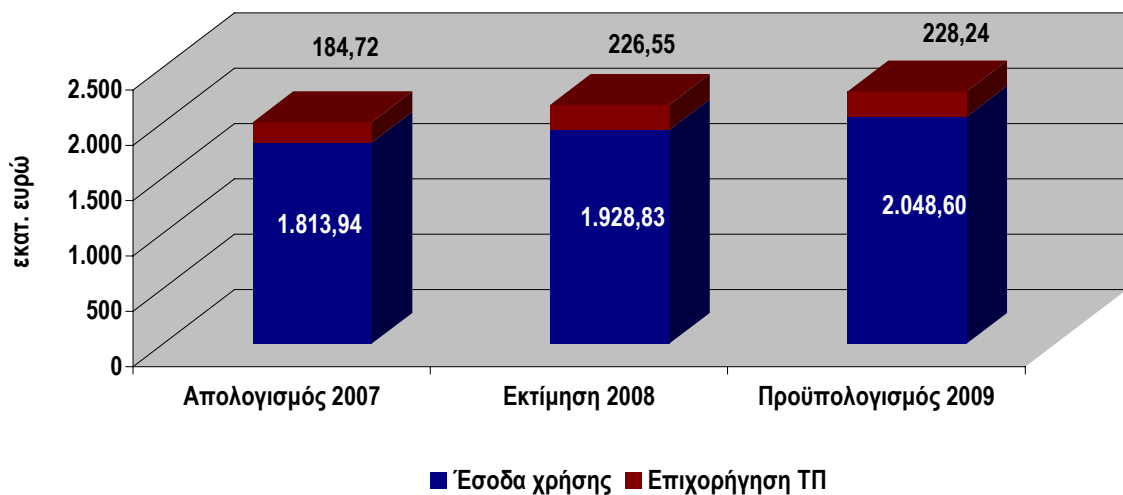
Διάγραμμα 5.6 Οι ΔΕΚΟ με τις μεγαλύτερες επενδύσεις 2007-2009

Διάγραμμα 5.7 Εξέλιξη εσόδων 2007-2009

Διάγραμμα 5.8 Έσοδα χρήσης και επιχορηγήσεις ΤΠ 2007-2009

Πίνακας 5.3 Δανειακές ανάγκες και πηγές χρηματοδότησης δημόσιων επιχειρήσεων Απολογιστικά 2007 (σε εκατ. ευρώ)									
Δημόσιες Επιχειρήσεις	Άνοιγμα εκμετάλλευσης			Άνοιγμα επενδύσεων			Λοιπές ανάγκες (7)	Λοιποί πόροι (8)	Δανειακές ανάγκες (9) = -(3)+ (6)+(7)-(8)
	Οικονομ. αποτέλ. (1)	Επιχոր. ΤΠ (2)	Άνοιγμα εκμ/σης (3)=(1)+(2)	Επενδύσεις (4)	Αποσβ. (5)	Άνοιγμα επενδύσ. (6)=(4)-(5)			
ΗΕΛΕΧΡΟ	0,33	0,00	0,33	0,30	0,48	(0,18)	0,00	0,63	(1,14)
ΑΕΜΥ	(3,38)	2,20	(1,18)	0,52	1,21	(0,69)	0,00	0,29	0,2
ΕΛΛ. ΑΛΥΚΕΣ	(0,05)	0,00	(0,05)	0,03	0,27	(0,24)	0,00	0,00	(0,19)
ΓΑΙΑΟΣΕ	(1,02)	0,00	(1,02)	0,58	0,02	0,56	0,00	0,00	1,58
ΔΕΘ	1,18	0,00	1,18	0,26	2,04	(1,78)	0,46	0,00	(2,45)
ΔΕΠΑΝΟΜ	(6,33)	6,33	0,00	53,99	0,09	53,89	0,00	43,23	10,67
ΕΑΒ	(30,09)	0,00	(30,09)	20,99	9,43	11,56	11,13	23,99	28,79
ΕΑΣ	(112,83)	0,00	(112,83)	4,26	8,07	(3,81)	0,00	3,36	105,66
ΕΔΙΣΥ	(208,22)	0,00	(208,22)	0,40	0,10	0,30	0,00	0,00	208,52
ΕΘΕΛ	(312,36)	72,48	(239,88)	4,63	17,51	(12,88)	8,17	79,78	155,39
ΕΚΕΒΥΛ	0,01	0,00	0,01	0,13	0,18	(0,05)	0,06	0,05	(0,05)
ΕΚΚ	(6,12)	2,75	(3,37)	4,76	3,71	1,05	0,00	2,90	1,52
ΕΛΚΑ	0,08	0,00	0,08	0,01	0,03	(0,02)	0,08	0,07	(0,09)
ΕΛΚΕ	(1,21)	0,00	(1,21)	0,02	0,03	(0,01)	0,00	0,00	1,12
ΕΛΚΕΑ	0,01	0,00	0,01	0,00	0,03	(0,03)	0,02	0,05	(0,07)
ΕΛΚΕΔΕ	0,05	0,00	0,05	0,38	0,26	0,12	0,22	0,15	0,14
ΕΛΟΤ	(1,79)	2,05	0,26	1,39	0,81	0,58	1,51	0,76	1,07
ΕΟΜΜΕΧ	(10,40)	10,61	0,21	76,65	1,84	74,81	3,16	71,84	5,92
ΕΠΑΚΑΤ	(1,28)	0,00	(1,28)	0,07	0,09	(0,02)	0,13	0,00	1,39
ΕΤΑ	9,49	0,00	9,49	2,11	8,53	(6,42)	28,40	26,88	(14,39)
ΕΤΑΝΑΛ	0,14	0,00	0,14	0,04	0,01	0,03	0,49	0,49	(0,11)
ΗΔΙΚΑ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ΗΛΠΑΠ	(80,51)	19,46	(61,05)	6,67	13,39	(6,72)	0,00	22,45	31,88
ΗΣΑΠ	(96,38)	23,85	(72,53)	19,02	26,66	(7,64)	0,00	11,56	53,33
ΙΦΕΤ	0,07	0,00	0,07	0,09	0,50	(0,41)	0,00	0,00	(0,48)
ΚΑΘ	0,11	0,00	0,11	0,62	0,92	(0,30)	0,18	0,00	(0,23)
ΚΕΓ	0,01	0,00	0,01	0,01	0,03	(0,02)	0,14	0,00	0,11
ΚΕΔ	3,78	0,00	3,78	0,10	0,12	(0,02)	60,69	0,40	56,49
ΜΒΗ	(0,30)	0,00	(0,30)	0,00	0,44	(0,44)	0,00	0,00	(0,14)
ΜΟΔ	0,01	0,00	0,01	1,98	1,96	0,02	0,34	0,91	(0,56)
ΟΑΣΑ	(5,37)	0,00	(5,37)	2,38	0,62	1,76	48,07	44,23	10,97
ΟΔΔΥ	(1,57)	0,00	(1,57)	0,06	0,38	(0,32)	0,00	0,48	0,77
ΟΔΙΕ	(23,59)	0,00	(23,59)	(4,31)	2,31	(6,62)	0,38	49,73	(32,38)
ΟΚΑΑ	1,56	0,00	1,56	6,65	1,37	5,28	0,81	0,98	3,55
ΟΛΑ	(0,15)	0,00	(0,15)	0,00	0,11	(0,11)	0,01	0,00	0,05
ΟΛΒ	0,00	0,00	0,00	0,81	0,42	0,39	0,00	0,10	0,29
ΟΛΕ	0,31	0,00	0,31	0,24	0,13	0,11	0,09	0,12	(0,23)
ΟΛΗ	0,01	0,00	0,01	1,56	1,85	(0,29)	0,35	0,07	(0,02)
ΟΛΗΓ	0,75	0,00	0,75	0,32	0,40	(0,08)	0,43	0,29	(0,69)
ΟΛΚ	(0,54)	0,20	(0,34)	0,35	0,70	(0,35)	0,00	0,50	(0,51)
ΟΛΚΕ	0,94	0,00	0,94	0,09	0,40	(0,31)	0,19	0,03	(1,09)
ΟΛΛ	0,21	0,00	0,21	0,95	0,18	0,77	0,20	0,70	0,06
ΟΛΠΑ	1,43	0,00	1,43	0,00	1,30	(1,30)	4,18	3,31	(1,86)
ΟΛΡ	0,69	0,00	0,69	1,47	0,19	1,28	0,49	1,37	(0,29)
ΟΠΕ	(5,48)	5,50	0,02	0,49	0,24	0,25	10,08	9,79	0,52
ΟΣΕ	(443,12)	0,00	(443,12)	991,98	143,43	848,55	25,57	516,79	800,45
ΟΣΚ	(33,11)	34,30	1,19	113,43	0,48	112,95	0,00	62,37	49,39
ΠΑΕΠ	0,05	0,00	0,05	1,12	0,09	1,03	0,00	0,98	0,00
ΤΕΟ	62,54	0,00	62,54	1,68	2,06	(0,38)	41,72	1,72	(22,92)
ΤΡΑΙΝΟΣΕ	(155,06)	0,00	(155,06)	1,85	0,32	1,53	0,00	92,22	64,37
ΕΛΛ. ΦΕΣΤΙΒΑΛ	(7,87)	5,00	(2,87)	1,18	0,32	0,86	0,00	3,26	0,47
ΨΗΦ. ΕΝΙΣΧΥ- ΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Γενικό σύνολο	(1.464,37)	184,73	(1.279,64)	1.322,31	256,06	1.066,25	247,75	1.078,83	1.514,81

Πηγή: Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών

Πίνακας 5.4 Δανειακές ανάγκες και πηγές χρηματοδότησης δημόσιων επιχειρήσεων
Εκτιμήσεις 2008
(σε εκατ. ευρώ)

Δημόσιες Επιχειρήσεις	Άνοιγμα εκμετάλλευσης			Άνοιγμα επενδύσεων			Λοιπές ανάγκες	Λοιποί πόροι	Δανειακές ανάγκες (9)= -(3)+ (6)+(7)-(8)
	Οικονομ. αποτέλ. (1)	Επιχոր. ΤΠ (2)	Άνοιγμα εκμ/σης (3)=(1)+(2)	Επενδύσεις (4)	Αποσβ. (5)	Άνοιγμα Επενδύς. (6)=(4)-(5)			
ΗΕΛΧΡΟ	0,84	0,00	0,84	0,09	0,40	(0,31)	0,00	0,00	(1,15)
ΑΕΜΥ	(7,39)	5,14	(2,25)	2,18	1,21	0,97	(0,02)	1,91	1,29
ΕΛΛ. ΑΛΥΚΕΣ	0,96	0,00	0,96	0,19	0,35	(0,16)	0,00	0,08	(1,20)
ΓΑΙΑΟΣΣΕ	0,51	0,00	0,51	0,61	0,02	0,59	0,00	0,00	0,08
ΔΕΘ	1,53	0,00	1,53	0,26	2,03	(1,77)	1,29	0,00	(2,01)
ΔΕΠΑΝΟΜ	(7,31)	7,31	0,00	65,30	0,08	65,22	0,00	63,64	1,58
ΕΑΒ	(54,67)	0,00	(54,67)	10,00	8,00	2,00	7,92	11,50	53,09
ΕΑΣ	(106,55)	0,00	(106,55)	14,26	6,98	7,28	0,00	2,72	111,11
ΕΔΙΣΥ	(215,18)	0,00	(215,18)	0,77	0,20	0,57	0,00	3,50	212,25
ΕΘΕΛ	(361,36)	73,40	(287,96)	22,55	20,07	2,48	61,89	15,88	336,45
ΕΚΕΒΥΛ	0,02	0,00	0,02	0,01	0,18	(0,17)	0,20	0,00	0,01
ΕΚΚ	(7,05)	3,50	(3,55)	7,92	4,03	3,89	0,00	6,97	0,47
ΕΛΚΑ	0,20	0,00	0,20	0,01	0,04	(0,03)	0,06	0,04	(0,21)
ΕΛΚΕ	4,05	0,00	4,05	0,19	0,05	0,14	0,00	0,04	(3,95)
ΕΛΚΕΑ	0,09	0,00	0,09	0,12	0,03	0,09	0,00	0,00	0,00
ΕΛΚΕΔΕ	0,06	0,00	0,06	0,63	0,42	0,21	0,03	0,21	(0,03)
ΕΛΟΤ	(1,19)	2,10	0,91	2,60	1,34	1,26	2,99	1,59	1,75
ΕΟΜΜΕΧ	(10,55)	10,00	(0,55)	71,00	1,75	69,25	0,00	45,50	24,30
ΕΠΑΚΑΤ	(5,10)	0,00	(5,10)	0,00	0,05	(0,05)	(5,05)	0,00	0,00
ΕΤΑ	19,98	0,00	19,98	2,55	8,03	(5,48)	31,92	19,07	(12,61)
ΕΤΑΝΑΛ	0,11	0,00	0,11	0,05	0,01	0,04	0,46	0,50	(0,11)
ΗΔΙΚΑ	0,03	0,00	0,03	1,58	0,50	1,08	0,25	3,00	(1,70)
ΗΛΠΑΠ	(85,87)	20,18	(65,69)	15,38	12,79	2,59	17,86	6,31	79,83
ΗΣΑΠ	(96,08)	24,77	(71,31)	32,06	25,63	6,43	0,00	7,84	69,90
ΙΦΕΤ	(0,94)	0,00	(0,94)	0,03	0,40	(0,37)	0,00	0,00	0,57
ΚΑΘ	0,05	0,00	0,05	2,53	0,93	1,60	0,91	1,20	1,26
ΚΕΓ	0,07	0,00	0,07	0,12	0,07	0,05	0,03	0,26	(0,25)
ΚΕΔ	5,29	0,00	5,29	0,00	0,11	(0,11)	1,16	8,88	(13,12)
ΜΒΗ	(1,93)	0,00	(1,93)	0,30	0,11	0,19	0,00	0,00	2,12
ΜΟΔ	0,07	0,00	0,07	38,87	0,00	38,87	0,00	38,80	0,00
ΟΑΣΑ	(7,59)	0,00	(7,59)	3,03	1,42	1,61	95,82	25,95	79,07
ΟΔΔΥ	(0,26)	0,00	(0,26)	0,02	0,30	(0,28)	0,18	0,00	0,16
ΟΔΙΕ	(29,57)	0,00	(29,57)	2,36	9,92	(7,56)	0,16	24,55	(2,38)
ΟΚΑΑ	(0,18)	0,00	(0,18)	5,80	2,35	3,45	0,73	0,82	3,54
ΟΛΑ	(0,09)	0,00	(0,09)	0,02	0,11	(0,09)	0,01	0,00	0,01
ΟΛΒ	1,55	0,00	1,55	0,91	0,43	0,48	1,04	0,10	(0,13)
ΟΛΕ	1,12	0,00	1,12	0,04	0,11	(0,07)	0,23	0,00	(0,96)
ΟΛΗ	0,01	0,00	0,01	8,92	1,88	7,04	0,04	7,66	(0,59)
ΟΛΗΓ	0,87	0,00	0,87	0,65	0,47	0,18	0,43	0,08	(0,34)
ΟΛΚ	(0,13)	0,00	(0,13)	0,33	0,67	(0,34)	0,00	0,00	(0,21)
ΟΛΚΕ	0,92	0,00	0,92	0,39	0,44	(0,05)	0,45	0,13	(0,65)
ΟΛΛ	0,96	0,00	0,96	0,21	0,15	0,06	0,77	0,00	(0,13)
ΟΛΠΑ	1,97	0,00	1,97	2,71	1,20	1,51	0,00	(2,09)	1,63
ΟΛΡ	0,37	0,00	0,37	0,86	0,41	0,45	0,33	0,86	(0,45)
ΟΠΕ	(7,99)	8,01	0,02	0,06	0,25	(0,19)	16,19	16,00	(0,02)
ΟΣΕ	(570,55)	0,00	(570,55)	700,00	146,00	554,00	0,00	280,00	844,55
ΟΣΚ	(35,17)	67,04	31,87	153,59	0,46	153,13	0,00	140,00	(18,74)
ΠΑΕΠ	0,11	0,00	0,11	1,06	0,09	0,97	0,00	0,87	0,01
ΤΕΟ	(26,95)	0,00	(26,95)	0,34	1,38	(1,04)	16,00	0,00	41,91
ΤΡΑΙΝΟΣΣΕ	(35,58)	0,00	(35,58)	0,23	0,82	(0,59)	0,00	0,90	34,09
ΕΛΛ. ΦΕΣΤΙΒΑΛ	(9,69)	5,10	(4,59)	0,45	0,33	0,12	0,00	2,88	1,83
ΨΗΦ. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	0,21	0,01	0,20	0,00	2,00	(1,80)
Γενικό σύνολο	(1.643,18)	226,55	(1.416,63)	1.174,35	265,01	909,34	254,28	740,15	1.840,10

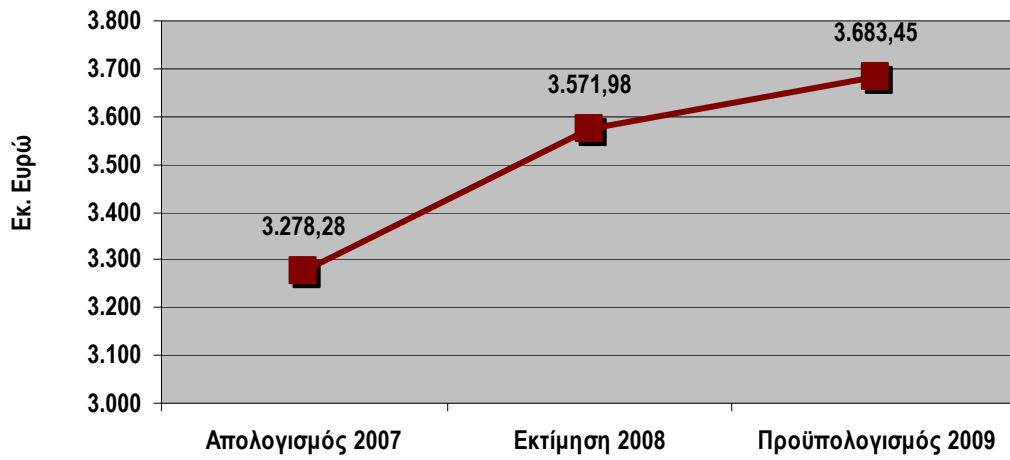
Πηγή: Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών

Πίνακας 5.5 Δανειακές ανάγκες και πηγές χρηματοδότησης δημόσιων επιχειρήσεων
Στόχοι 2009
(σε εκατ. ευρώ)

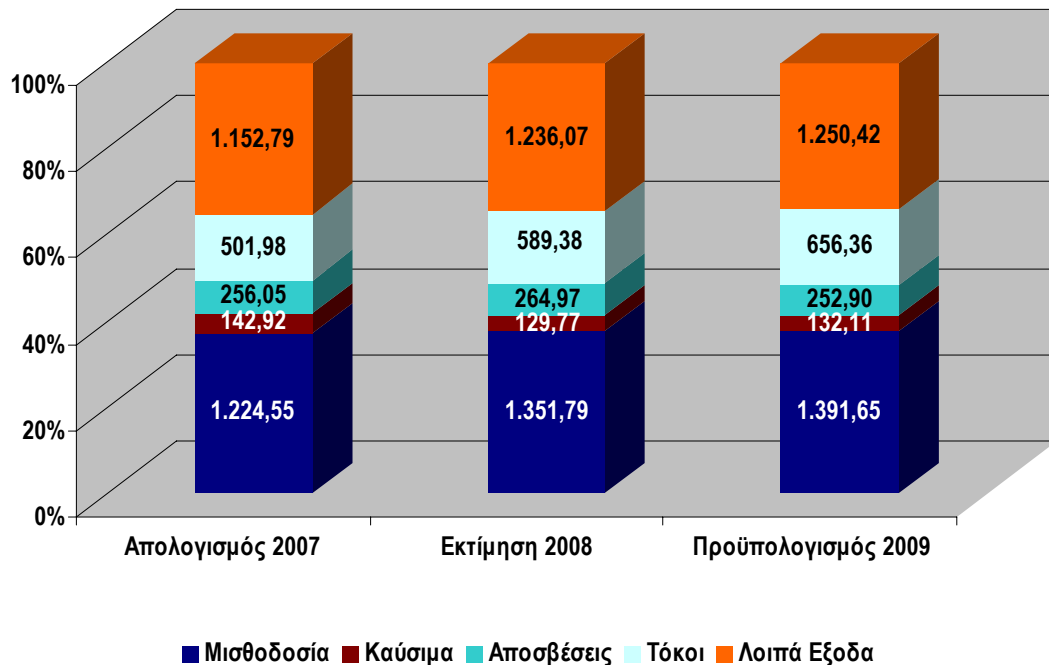
Δημόσιες Επιχειρήσεις	Άνοιγμα εκμετάλλευσης			Άνοιγμα επενδύσεων			Λοιπές ανάγκες (7)	Λοιποί πόροι (8)	Δανειακές ανάγκες (9) = -(3)+ (6)+(7)-(8)
	Οικονομ. αποτέλ. (1)	Επιχορ. ΤΠ (2)	Άνοιγμα εκμ/σης (3)=(1)+(2)	Επενδύσεις (4)	Αποσβ. (5)	Άνοιγμα επενδύσ. (6)=(4)-(5)			
ΗΕΛΕΧΡΟ	0,84	0,00	0,84	0,09	0,40	(0,31)	0,00	0,00	(1,15)
ΑΕΜΥ	(5,59)	5,32	(0,27)	2,70	1,21	1,49	0,00	1,81	(0,05)
ΕΛΛ. ΑΛΥΚΕΣ	0,44	0,00	0,44	0,47	0,34	0,13	0,02	0,02	(0,30)
ΓΑΙΑΟΣΕ	4,60	0,00	4,60	0,61	0,03	0,58	0,00	0,00	(4,02)
ΔΕΘ	0,12	0,00	0,12	0,21	2,01	(1,80)	0,22	0,00	(1,70)
ΔΕΠΑΝΟΜ	(4,55)	4,55	0,00	65,00	0,06	64,94	0,00	64,94	0,00
ΕΑΒ	(45,00)	0,00	(45,00)	10,00	8,00	2,00	11,00	13,50	44,50
ΕΑΣ	(124,00)	0,00	(124,00)	12,00	7,60	4,40	0,00	1,70	126,70
ΕΔΙΣΥ	(199,60)	0,00	(199,60)	0,50	0,17	0,33	0,00	4,50	195,43
ΕΘΕΛ	(377,66)	75,23	(302,44)	42,00	14,00	28,00	0,00	7,25	323,19
ΕΚΕΒΥΛ	0,04	0,00	0,04	0,00	0,16	(0,16)	0,20	0,00	0,00
ΕΚΚ	(7,29)	3,60	(3,69)	8,54	4,73	3,81	0,00	7,50	0,00
ΕΛΚΑ	0,30	0,00	0,30	0,04	0,04	(0,00)	0,10	0,01	(0,21)
ΕΛΚΕ	(3,67)	0,00	(3,67)	0,14	0,00	0,14	0,00	0,00	3,81
ΕΛΚΕΑ	0,22	0,00	0,22	0,21	0,03	0,18	0,00	0,00	(0,04)
ΕΛΚΕΔΕ	0,07	0,00	0,07	0,67	0,48	0,19	0,02	0,25	(0,10)
ΕΛΟΤ	(3,08)	2,30	(0,78)	1,22	1,06	0,16	0,19	1,28	(0,14)
ΕΟΜΜΕΧ	(9,47)	10,06	0,59	34,20	1,84	32,36	0,00	26,00	5,77
ΕΠΑΚΑΤ	12,15	0,00	12,15	0,00	0,06	(0,06)	11,48	0,00	(0,73)
ΕΤΑ	16,23	0,00	16,23	10,00	8,50	1,50	14,54	15,77	(15,96)
ΕΤΑΝΑΛ	0,01	0,00	0,01	0,08	0,02	0,06	0,51	0,65	(0,09)
ΗΔΙΚΑ	0,02	0,00	0,02	7,52	0,40	7,12	0,00	0,00	7,10
ΗΛΠΑΠ	(95,17)	21,56	(73,61)	20,00	15,00	5,00	0,00	3,46	75,16
ΗΣΑΠ	(96,40)	26,15	(70,25)	40,00	15,00	25,00	0,00	6,75	88,50
ΙΦΕΤ	(0,13)	0,00	(0,13)	0,03	0,38	(0,35)	0,00	0,00	(0,22)
ΚΑΘ	0,06	0,00	0,06	0,05	1,13	(1,08)	0,77	0,00	(0,37)
ΚΕΓ	0,15	0,00	0,15	0,17	0,25	(0,08)	0,09	0,34	(0,48)
ΚΕΔ	4,70	0,00	4,70	15,80	0,40	15,40	1,20	32,90	(21,00)
ΜΒΗ	(0,50)	0,00	(0,50)	2,60	0,11	2,49	0,00	1,09	1,90
ΜΟΔ	0,00	0,00	0,00	7,39	0,00	7,39	0,00	7,38	0,00
ΟΑΣΑ	(15,13)	0,00	(15,13)	15,00	2,00	13,00	4,34	1,55	30,93
ΟΔΔΥ	(0,48)	0,00	(0,48)	0,26	0,29	(0,03)	0,00	0,36	0,10
ΟΔΙΕ	(24,04)	0,00	(24,04)	1,71	8,90	(7,19)	0,00	0,00	16,85
ΟΚΑΑ	(1,49)	0,00	(1,49)	18,80	2,67	16,13	0,00	0,02	17,61
ΟΛΑ	0,07	0,00	0,07	0,07	0,11	(0,04)	0,02	0,00	(0,09)
ΟΛΒ	2,09	0,00	2,09	1,00	0,46	0,54	0,70	0,00	(0,85)
ΟΛΕ	1,04	0,00	1,04	0,55	0,12	0,43	0,09	0,15	(0,67)
ΟΛΗ	0,47	0,00	0,47	10,00	1,90	8,10	0,05	0,00	7,68
ΟΛΗΓ	0,99	0,00	0,99	1,00	0,49	0,51	0,27	0,17	(0,38)
ΟΛΚ	0,10	0,00	0,10	1,38	0,68	0,70	0,00	0,00	0,59
ΟΛΚΕ	1,03	0,00	1,03	0,40	0,44	(0,04)	0,53	0,02	(0,55)
ΟΛΛ	1,51	0,00	1,51	0,46	0,21	0,25	0,20	0,01	(1,07)
ΟΛΠΑ	2,66	0,00	2,66	3,00	1,50	1,50	0,60	0,00	(0,56)
ΟΛΡ	0,35	0,00	0,35	1,30	0,52	0,78	0,00	0,00	0,43
ΟΠΕ	(4,64)	4,65	0,01	0,19	0,26	(0,07)	7,08	7,00	0,01
ΟΣΣ	(626,77)	0,00	(626,77)	800,00	146,00	654,00	0,00	225,00	1.055,77
ΟΣΚ	(34,50)	69,50	35,00	192,80	0,47	192,33	0,00	180,00	(22,67)
ΠΑΕΠ	0,87	0,00	0,87	1,00	0,11	0,89	0,00	0,20	(0,18)
ΤΕΟ	3,00	0,00	3,00	0,00	1,00	(1,00)	4,00	0,00	0,00
ΤΡΑΙΝΟΣΣΕ	(4,49)	0,00	(4,49)	0,00	0,82	(0,82)	0,00	0,90	2,77
ΕΛΛ. ΦΕΣΤΙΒΑΛ	(5,32)	5,32	0,00	1,30	0,34	0,96	0,00	4,59	(3,63)
ΨΗΦ. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ	0,00	0,00	0,00	0,69	0,15	0,54	0,00	0,00	0,54
Γενικό σύνολο	(1.634,85)	228,24	(1.406,61)	1.333,15	252,85	1.080,30	58,22	617,06	1.928,13

Πηγή: Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών

Διάγραμμα 5.9 Εξέλιξη εξόδων 2007-2009

Διάγραμμα 5.10 Διάρθρωση εξόδων χρήσης 2007-2009

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Οικονομική δραστηριότητα των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας

Εκτιμήσεις έτους 2008

Τα στοιχεία των προϋπολογισμών των έξι Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΝΑΤ-ΚΑΑΝ, ΟΑΕΔ, ΟΕΚ, και ΟΕΕ), όσον αφορά τα βασικά μεγέθη παρουσιάζονται στον πίνακα 5.6.

Το οικονομικό αποτέλεσμα του έτους 2008 σε σύγκριση με το έτος 2007 δείχνει αύξηση του ελλείμματος των ανωτέρω ΟΚΑΠ. Το έλλειμμα αυτό εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 1.660,29 εκατ. ευρώ. Σε ποσοστό επί του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα ανέλθει το 2008 σε 3,65% έναντι 3,20% το 2007. Η αύξηση του ελλείμματος προήλθε λόγω των αυξημένων δαπανών για συντάξεις, χορήγηση δανείων για στέγαση και προγράμματα καταπολέμησης της ανεργίας.

Πίνακας 5.6 Δανειακές ανάγκες οργανισμών κοιν. ασφάλισης και πρόνοιας (ΟΚΑΠ) (σε εκατ. ευρώ)					
	Απολογισμός 2007	Εκτιμήσεις		Προϋπολογισμός	
		2008	% 08/07	2009	% 09/08
I. Ανάγκες σε κεφάλαια (-1+2+3+4+5)	7.828,07	9.573,82	22,30	10.997,42	14,87
% ΑΕΠ	3,43	3,89		4,23	
1. Οικονομικό αποτέλεσμα (+πλεόνασμα-έλλειμμα)	-7.308,59	-8.968,88	22,72	-10.124,26	12,88
% ΑΕΠ	-3,20	-3,65		-3,89	
2. Επενδύσεις	227,18	215,50	-5,14	446,46	107,17
3. Χρεολύσια					
4. Κεφάλαιο κίνησης	187,30	275,00	46,82	300,00	9,09
5. Λοιπές ανάγκες	105,00	114,44	8,99	126,70	10,71
II. Πηγές χρηματοδότησης (6+7)	7.580,18	9.220,70	21,64	9.802,15	6,31
% ΑΕΠ	3,32	3,75		3,77	
6. Επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπ/σμό (α+β+γ)	7.577,96	9.218,07	21,64	9.799,47	6,31
% ΑΕΠ	3,32	3,75		3,77	
α. ΤΠ (με ΕΚΑΣ)	7.203,91	8.712,60	20,94	9.318,00	6,95
β. ΠΔΕ	357,00	484,00	35,57	460,00	-4,96
γ. Λοιπές	17,05	21,47	25,92	21,47	
7. Αποσβέσεις	2,22	2,63	18,47	2,68	1,90
III. Ακαθάριστος δανεισμός (I-II)	247,89	353,12	42,45	1.195,27	238,49
% ΑΕΠ	0,11	0,14		0,46	
IV. Καθαρός δανεισμός (III-3)	247,89	353,12	42,45	1.195,27	238,49
% ΑΕΠ	0,11	0,14		0,46	
V. Δημοσιονομικός δανεισμός (IV-4)	60,59	78,12	28,93	895,27	1.046,02
% ΑΕΠ	0,03	0,03		0,34	

Πηγή: Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών

Στις επενδύσεις, που αφορούν κυρίως στα στεγαστικά προγράμματα του ΟΕΚ, παρατηρείται μείωση κατά 5,14%. Το ύψος των επενδύσεων από 227,18 εκατ. ευρώ που ήταν το 2007 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε 215,50 εκατ. ευρώ το 2008. Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στη μη υλοποίηση μέρους του προγραμματισμένου στεγαστικού προγράμματος του ΟΕΚ που μετατέθηκε για το 2009.

Οι ανωτέρω οργανισμοί εμφανίζουν σημαντική αύξηση των αναγκών σε κεφάλαια κατά 1.745,75 εκατ. ευρώ, από 7.828,07 εκατ. ευρώ το 2007 σε 9.573,82 εκατ. ευρώ το 2008, και ως ποσοστό επί του ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν το 2008 σε 3,89% έναντι 3,43% το 2007.

Η συνολική χρηματοδότηση προς τους ανωτέρω φορείς εκτιμάται ότι θα παρουσιάσει αύξηση κατά 21,64%, δηλαδή από 7.580,18 εκατ. ευρώ το 2007 σε 9.220,70 εκατ. ευρώ το 2008 και ως ποσοστό του ΑΕΠ προβλέπεται ότι θα διαμορφωθεί το 2008 σε 3,75% έναντι 3,32% το 2007. Ειδικότερα, η επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό θα ανέλθει σε 8.712,60 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση κατά 20,94% σε σύγκριση με το 2007, ενώ η επιχορήγηση από το ΠΔΕ θα ανέλθει σε 484 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας αύξηση κατά 35,57% σε σχέση με το 2007, λόγω της αύξησης των κονδυλίων που διαχειρίζεται ο ΟΑΕΔ για τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα δράσεων για την απασχόληση. Επίσης, οι λοιπές επιχορηγήσεις εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στο ποσό των 21,47 εκατ. ευρώ, ενώ οι αποσβέσεις θα φθάσουν τα 2,63 εκατ. ευρώ για το ίδιο έτος.

Ο ακαθάριστος, όπως και ο καθαρός δανεισμός των παραπάνω φορέων εκτιμάται ότι θα ανέλθει το 2008 στα 353,12 εκατ. ευρώ ή 0,14% του ΑΕΠ, ενώ ο δημοσιονομικός δανεισμός διαμορφώνονται στα 78,12 εκατ. ευρώ, ή 0,03% του ΑΕΠ.

Πίνακας 5.7 Οικονομικό αποτέλεσμα και επενδύσεις κατά οργανισμό κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας (ΟΚΑΠ) (σε εκατ. ευρώ)						
ΟΚΑΠ	Οικονομικό αποτέλεσμα			Επενδύσεις		
	2007 Απολ/σμός	2008 Εκτίμηση	2009 Στόχοι	2007 Απολ/σμός	2008 Εκτίμηση	2009 Στόχοι
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	(2.437,83)	(3.077,45)	(3.251,60)	25,26	62,00	68,96
ΟΓΑ	(3.757,76)	(4.730,04)	(5.393,23)	0,12	13,39	13,25
ΝΑΤ-ΚΑΑΝ	(978,29)	(1.155,21)	(1.243,66)	74,58	3,03	3,80
ΟΑΕΔ	(362,97)	(355,00)	(785,55)	11,17	40,00	40,00
ΟΕΚ	201,51	355,00	603,50	110,72	80,00	303,50
ΟΕΕ	26,75	(6,18)	(53,72)	5,33	17,08	16,95
Σύνολο	(7.308,59)	(8.968,88)	(10.124,26)	227,18	215,50	446,46

Πηγή: Υπ. Οικονομίας και Οικονομικών

Προοπτικές για το 2009

Όπως και το 2008, οι αυξημένες δαπάνες για τις συντάξεις, τη χορήγηση δανείων για τη στέγαση και τα προγράμματα καταπολέμησης της ανεργίας έχουν ως αποτέλεσμα την αύξηση του ελλείμματος των παραπάνω ΟΚΑΠ.

Το οικονομικό αποτέλεσμα του έτους 2009 σε σύγκριση με το έτος 2008 αναμένεται να εμφανίσει αύξηση του ελλείμματος κατά 1.155,38 εκατ. ευρώ (από 8.968,88 εκατ. ευρώ το 2008 σε 10.124,26 εκατ. ευρώ το 2009). Ως ποσοστό του ΑΕΠ προβλέπεται ότι θα ανέλθει το 2009 σε 3,89% έναντι 3,65% το 2008.

Στις επενδύσεις, που όπως προαναφέρθηκε, αναφέρονται κυρίως στα στεγαστικά προγράμματα του ΟΕΚ, παρατηρείται μεγάλη αύξηση (της τάξης του 107,17%) λόγω της προβλεπόμενης υλοποίησης του στεγαστικού προγράμματος που μεταφέρεται από το 2008. Το ύψος των επενδύσεων από 215,50 εκατ. ευρώ το 2008 προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 446,46 εκατ. ευρώ το 2009.

Έτσι, οι ανάγκες σε κεφάλαια προβλέπεται να ανέλθουν το 2009 σε 10.997,42 εκατ. ευρώ (αύξηση κατά 1.423,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με το 2008) και ως ποσοστό του ΑΕΠ προβλέπεται ότι θα διαμορφωθούν το 2009 στο 4,23% έναντι 3,89% το 2008.

Η συνολική χρηματοδότηση προς τους ανωτέρω φορείς αναμένεται ότι θα παρουσιάσει αύξηση κατά 6,31%, δηλαδή από 9.220,70 εκατ. ευρώ το 2008 εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 9.802,15 εκατ. ευρώ το 2009, ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ θα διαμορφωθεί το 2009 στο 3,77% έναντι 3,75% το 2008. Ειδικότερα, η επιχορήγηση από τον τακτικό προϋπολογισμό θα ανέλθει σε 9.318 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 6,95% σε σύγκριση με το 2008, ενώ η επιχορήγηση από το ΠΔΕ θα ανέλθει σε 460 εκατ. ευρώ. Επίσης, οι λοιπές επιχορηγήσεις εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στο ποσό των 21,47 εκατ. ευρώ, ενώ οι αποσβέσεις θα φθάσουν τα 2,68 εκατ. ευρώ για το ίδιο έτος.

Ο ακαθάριστος, όσο και ο καθαρός δανεισμός των ανωτέρω φορέων προβλέπεται ότι θα ανέλθει το 2009 σε 1.195,27 εκατ. ευρώ, ή 0,46% του ΑΕΠ, ενώ ο δημοσιονομικός δανεισμός σε 895,27 εκατ. ευρώ, ή 0,34% του ΑΕΠ.

**Πίνακας 5.8 Δανειακές ανάγκες οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης και πρόνοιας (ΟΚΑΠ)
κατά οργανισμό και πηγές χρηματοδότησης
(σε εκατ. ευρώ)**

Απολογισμός 2007												
ΟΚΑΠ	Ανάγκες σε κεφάλαια						Πηγές χρηματοδότησης					Δανειακές ανάγκες
	Οικονομ. αποτελ.	Επενδύσεις	Χρεολύσια	Κεφάλαιο κίνησης	Λοιπές ανάγκες	Σύνολο αναγκών σε κεφάλαια	Επιχορηγήσεις			Αποσβ.	Σύνολο πηγών χρηματ/σης	
							ΤΠ*	ΠΔΕ**	Λοιπές			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)=(-1+2+3+4+5)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)=(7+8+9+10)	(12)=(6)-(11)	
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	(2.437,83)	25,26				2.463,09	2.391,07				2.391,07	72,02
ΟΓΑ	(3.757,76)	0,12				3.757,88	3.649,49		0,40		3.649,49	107,99
NAT-ΚΑΑΝ	(978,29)	74,58			105,00	1.157,87	1.058,00				1.058,00	99,87
ΟΑΕΔ	(362,97)	11,17				374,14	105,35	357,00	0,05		462,40	(88,26)
ΟΕΚ	201,51	110,72		187,30		96,51						96,51
ΟΕΕ	26,75	5,33				(21,42)			17,00	1,82	18,82	(40,24)
Σύνολο	(7.308,59)	227,18		187,30	105,00	7.828,07	7.203,91	357,00	17,05	2,22	7.580,18	247,89
Εκτιμήσεις 2008												
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	(3.077,45)	62,00				3.139,45	3.110,00	30,00			3.140,00	(0,55)
ΟΓΑ	(4.730,04)	13,39				4.743,43	4.250,00		0,43		4.250,43	493,00
NAT-ΚΑΑΝ	(1.155,21)	3,03			114,44	1.272,68	1.230,00				1.230,00	42,68
ΟΑΕΔ	(355,00)	40,00				395,00	122,60	454,00			576,60	(181,60)
ΟΕΚ	355,00	80,00		275,00								
ΟΕΕ	(6,18)	17,08				23,26			21,47	2,20	23,67	(0,41)
Σύνολο	(8.968,88)	215,50		275,00	114,44	9.573,82	8.712,60	484,00	21,47	2,63	9.220,70	353,12
Προϋπολογισμός 2009												
ΙΚΑ-ΕΤΑΜ	(3.251,60)	68,96				3.320,56	3.385,00	28,00			3.413,00	(92,44)
ΟΓΑ	(5.393,23)	13,25				5.406,48	4.500,00		0,48		4.500,48	906,00
NAT-ΚΑΑΝ	(1.243,66)	3,80			126,70	1.374,16	1.292,00				1.292,00	82,16
ΟΑΕΔ	(785,55)	40,00				825,55	141,00	402,00			543,00	282,55
ΟΕΚ	603,50	303,50		300,00								
ΟΕΕ	(53,72)	16,95				70,67		30,00	21,47	2,20	53,67	17,00
Σύνολο	(10.124,26)	446,46		300,00	126,70	10.997,42	9.318,00	460,00	21,47	2,68	9.802,15	1.195,27

* Οικονομικά στοιχεία από το ΓΛΚ και τη ΓΤΚΑ

** Οικονομικά στοιχεία από τη Δ/ση Δημόσιων Επενδύσεων του ΥΠΟΙΟ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) αποτελούν τους βασικότερους φορείς διοικητικής αποκέντρωσης στη χώρα μας. Ο σημαντικός τους ρόλος και η συμβολή τους στις υποθέσεις των τοπικών κοινωνιών έχει αναγνωριστεί από την πολιτεία και έχει κατοχυρωθεί από το Σύνταγμα (άρθρο 102), σύμφωνα με το οποίο οι ΟΤΑ διαθέτουν πλήρη διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, έτσι ώστε ανεξάρτητα από τη βούληση της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας να εκπληρώνουν με επιτυχία τους στόχους και τα προγράμματά τους.

Επίσης, το Σύνταγμα προβλέπει την υποχρέωση του κράτους να λαμβάνει όλα τα ενδεικνύμενα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής των ΟΤΑ κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, με ταυτόχρονη διασφάλιση της διαφάνειας κατά τη διαχείριση των πόρων αυτών.

1. ΟΤΑ α' βαθμού (δήμοι-κοινότητες)

Η κυριότερη πηγή εσόδων των ΟΤΑ α' βαθμού είναι οι Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ), οι οποίοι αποδίδονται τόσο μέσω του τακτικού προϋπολογισμού, όσο και του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων. Η καθιέρωση των ΚΑΠ στοχεύει στη χρηματοδότηση των ΟΤΑ από δυναμικούς πόρους του κρατικού προϋπολογισμού, το ύψος των οποίων ορίζεται ρητά από τις σχετικές διατάξεις. Οι εν λόγω αποδιδόμενοι πόροι βοηθούν αποφασιστικά στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των στόχων και των προγραμμάτων των ΟΤΑ, συμβάλλοντας κατά το μέγιστο βαθμό στην όλη αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας.

Επίσης, έχουν θεσπισθεί και άλλοι πόροι για χρηματοδότηση έργων των ΟΤΑ α' βαθμού, οι οποίοι διατίθενται μέσω του αναπτυξιακού προγράμματος «ΘΗΣΕΑΣ» από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων.

Πέραν των ανωτέρω εσόδων από τους ΚΑΠ, στους ΟΤΑ α' βαθμού διατίθενται και άλλοι σημαντικοί πόροι από τον κρατικό προϋπολογισμό με τη μορφή επιχορήγησης.

Επιπλέον η πολιτεία καθιέρωσε με νομοθετικές ρυθμίσεις την απόδοση στους ΟΤΑ και άλλων σημαντικών πόρων εκτός του κρατικού προϋπολογισμού, όπως ποσοστό επί των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα χορήγησης και ανανέωσης αδειών παραμονής αλλοδαπών και τέλη διαφήμισης και ακίνητης περιουσίας.

Πόροι ΟΤΑ α' βαθμού

Οι συνολικές πιστώσεις που προβλέπονται στον τακτικό προϋπολογισμό έτους 2009 για τους ΟΤΑ α' βαθμού, εκτός του ποσού που αφορά την τακτοποίηση των υποχρεώσεων παρελθόντων ετών, ανέρχονται στο ποσό των 3.462,6 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 16,7% σε σχέση με το 2008 (πίνακας 5.9).

Επιχορηγήσεις

Για επιχορηγήσεις το 2009 έχουν προβλεφθεί συνολικές πιστώσεις ποσού 106,3 εκατ. ευρώ, μειωμένες κατά 38,2% σε σχέση με το τρέχον έτος. Η μείωση αυτή οφείλεται στο γεγονός ότι οι πιστώσεις για τη μερική απασχόληση προσωπικού και άλλες δαπάνες εγγράφονται στον προϋπολογισμό του ΥΠΕΣ, καθώς και άλλων υπουργείων και μεταφέρονται στους ΟΤΑ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού ανάλογα με τα εγκεκριμένα προγράμματα.

**Πίνακας 5.9 Πόροι οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α' βαθμού
από τον τακτικό προϋπολογισμό
(σε εκατ. ευρώ)**

Κατηγορία	2008	2009	Μεταβολή % 2009/2008
	Εκτιμ πραγματ.	Προϋπ/σμός	
Επιχορηγήσεις			
• Επιχορηγήσεις για αναπτυξιακούς σκοπούς	5,3	5,3	0,0
• Επιχορήγηση ΔΕΥΑ για την αναπλήρωση των εσόδων τους που απωλέσθηκαν λόγω κατάργησης των τελών ύδρευσης στα ακίνητα	36,6	36,6	0,0
• Επιχορήγηση για δαπάνες ΚΕΠ	55,0	58,0	5,5
• Επιχορήγηση για μερική απασχόληση*	51,0		
• Επιχορηγήσεις για λοιπούς σκοπούς	24,8	6,5	-73,8
Σύνολο (I)	172,1	106,3	-38,2
Κεντρικοί αυτοτελείς πόροι			
• Απόδοση σε ΟΤΑ α' βαθμού του ποσοστού που τους αναλογεί από τους εισπραττόμενους φόρους κατά τη μεταβίβαση ακινήτων ή πλοίων κλπ.	27,5	26,3	-4,4
• Απόδοση στους ΟΤΑ α' βαθμού του ειδικού εσόδου επί των τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων	455,0	946,2	108,0
• Απόδοση στους ΟΤΑ α' βαθμού ποσοστού 90% επί των 2/3 του 19,5% από τις συνολικές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, για δαπάνες πέραν του προγρ/τος «ΘΗΣΕΑΣ»	1.594,0	1.763,3	10,6
• Απόδοση στους ΟΤΑ α' βαθμού ποσοστού 10% επί των 2/3 του 19,5% από τις συνολικές ετήσιες εισπράξεις του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, για δαπάνες που είναι ενταγμένες στο πρόγραμμα «ΘΗΣΕΑΣ»	177,1	195,9	10,6
• Απόδοση στους ΟΤΑ α' βαθμού ποσοστού 20% επί του 20% του εσόδου που προέρχεται από τις καθαρές ετήσιες εισπράξεις του φόρου των τόκων καταθέσεων, για δαπάνες πέραν του προγρ/τος «ΘΗΣΕΑΣ»	9,5	17,6	84,9
• Απόδοση στους ΟΤΑ α' βαθμού ποσοστού 80% επί του 20% του εσόδου που προέρχεται από τις καθαρές ετήσιες εισπράξεις του φόρου των τόκων καταθέσεων, για δαπάνες που είναι ενταγμένες στο προγρ/μα «ΘΗΣΕΑΣ»	38,1	70,4	84,9
• Λοιπές αποδόσεις στους ΟΤΑ α' βαθμού, λόγω μεταβίβασης αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ν. 2880/01 και το άρθρο 8 του ν. 3106/03**	180,0	0,0	
Σύνολο (II)	2.481,2	3.019,8	21,7
Αποδόσεις τοπικού χαρακτήρα			
• Απόδοση του 20% του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων σε ΟΤΑ α' βαθμού Δωδεκανήσου	16,8	18,7	11,3
• Απόδοση στους Δήμους Μεσολογίου, Αιτωλικού κ.λπ. των ποσοστών επί των εσόδων που προβλέπονται από τις διατάξεις των ν.δ. 420/70, ν. 1080/80, ν. 1144/70 και της παρ. 7 του άρθρου 3 του ν. 1740/87	0,1	0,1	0,9
Σύνολο (III)	16,9	18,8	11,2
Λοιπές αποδόσεις σε ΟΤΑ α' βαθμού			
• Απόδοση ποσοστού 30% επί εισπραχθέντων παραβόλων για χορήγηση και ανανέωση αδειών παραμονής και εργασίας αλλοδαπών	16,0	6,0	-62,5
• Αποδόσεις εισπράξεων από παραβάσεις του ΚΟΚ.	0,5	0,0	
Σύνολο (IV)	16,5	6,0	-63,6
Σύνολο (I+II+III+IV)	2.686,7	3.150,9	17,3
Χορηγίες – συντάξεις			
• Χορηγία σε δημάρχους και προέδρους κοινοτήτων	55,0	61,2	11,3
• Συντάξεις δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων	225,0	250,5	11,3
Σύνολο χορηγιών – συντάξεων	280,0	311,7	11,3
Σύνολο πόρων από τακτικό προϋπολογισμό	2.966,7	3.462,6	16,7
Τακτοποίηση υποχρεώσεων παρελθόντων ετών	1.711,0		

* Οι πιστώσεις για τη μερική απασχόληση εγγράφονται στον προϋπολογισμό του ΥΠΕΣ και μεταφέρονται στους ΟΤΑ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

** Ο πόρος αυτός για το 2009 έχει ενσωματωθεί στην αύξηση της απόδοσης των τελών κυκλοφορίας από 50% σε 90%.

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

- Τυχόν διαφορές στα αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις

Πάντως, το μεγαλύτερο μέρος των επιχορηγήσεων αφορά στην αντιμετώπιση λειτουργικών δαπανών και δαπανών μισθοδοσίας των υπαλλήλων των ΚΕΠ (58 εκατ. ευρώ), ποσό αυξημένο κατά 5,5% σε σχέση με το 2008. Τέλος, σημαντικό κονδύλι ποσού 36,6 εκατ. ευρώ προορίζεται για επιχορήγηση των Δημόσιων Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ), για την αντιμετώπιση των λειτουργικών τους αναγκών.

Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ)

Οι πόροι των ΚΑΠ που αποδίδονται από τον κρατικό προϋπολογισμό προέρχονται από:

- το 19,5% των συνολικών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Εκ του αποδιδόμενου ποσού τα 2/3 εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό και διατίθενται για γενικές δαπάνες και το 1/3 αποδίδεται μέσω του ΠΔΕ και διατίθεται για τη χρηματοδότηση επενδυτικών δραστηριοτήτων,
- το 90% του ποσού που εισπράττεται από τα τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων,
- το 20% των συνολικών καθαρών ετήσιων εισπράξεων του φόρου εισοδήματος που προέρχεται από τους τόκους καταθέσεων και
- το 3% των φόρων εξ επαχθούς αιτίας μεταβίβασης ακινήτων και πλοίων.

Οι ΚΑΠ από το 2009 ενισχύονται σημαντικά λόγω της αύξησης του ποσοστού απόδοσης των τελών κυκλοφορίας από 50% σε 90% (άρθρο 34 του ν. 3697/2008). Με το έσοδο αυτό καλύπτεται το κόστος όλων των κρατικών αρμοδιοτήτων που μεταφέρθηκαν μέχρι σήμερα, συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών μισθοδοσίας των υπαλλήλων που απασχολούνται για την άσκηση των αρμοδιοτήτων αυτών, καθώς και οι δαπάνες μισθοδοσίας του πάσης φύσεως προσωπικού που κατατάχθηκε ή θα καταταγεί σε θέσεις ΙΔΑΧ, βάσει των διατάξεων του ΠΔ 164/2004.

Η κατανομή των ΚΑΠ κάθε χρόνο γίνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας & Οικονομικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΕΔΚΕ), βάσει ειδικών κριτηρίων και αποσκοπεί στην άμβλυνση των δημοσιονομικών και γεωγραφικών ανισοτήτων των ΟΤΑ.

Για το έτος 2009, οι συνολικές πιστώσεις των ΚΑΠ που προβλέπονται για απόδοση στους ΟΤΑ α' βαθμού ανέρχονται στο ποσό των 3.019,8 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 21,7% σε σχέση με το τρέχον έτος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ΚΑΠ από την καθιέρωσή τους μέχρι σήμερα παρουσιάζουν σημαντική μέση ετήσια αύξηση. Τα ποσά που αποδόθηκαν τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται στον πίνακα 5.10.

Πίνακας 5.10 Αποδόσεις ΚΑΠ στους ΟΤΑ α' βαθμού ετών 2004-2009 (σε εκατ. ευρώ)		
Έτη	Ποσά	Μεταβολή %
2004	1.789,0	-
2005	2.049,0	14,5
2006	2.165,1	5,7
2007	2.284,9	5,5
2008	2.481,2	8,6
2009	3.019,8	21,7

Αποδόσεις τοπικού χαρακτήρα

Οι σχετικές αποδόσεις αφορούν σε ειδικά έσοδα στο νομό Δωδεκανήσου και τους δήμους Μεσολογίου, Αιτωλικού κ.λπ. Για το έτος 2009 προβλέπονται αυξημένες αποδόσεις κατά 11,2%.

Λοιπές αποδόσεις

Στην κατηγορία αυτή εμφανίζονται για το 2009 πιστώσεις που θα χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση οφειλών προς τους ΟΤΑ α' βαθμού από τις εισπράξεις των παραβόλων των αλλοδαπών και από παραβάσεις του ΚΟΚ προηγούμενων ετών. Επισημαίνεται ότι τα έσοδα αυτά εισπράττονται πλέον απευθείας από τους ΟΤΑ.

Χορηγίες-συντάξεις

Για το έτος 2009 οι προβλεπόμενες πιστώσεις ανέρχονται στο ποσό των 311,7 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 11,3% σε σχέση με το τρέχον έτος και προορίζονται για την καταβολή συντάξεων σε δημάρχους και προέδρους κοινοτήτων, καθώς επίσης και σε δημοτικούς-κοινοτικούς υπαλλήλους.

Τακτοποίηση υποχρεώσεων παρελθόντων ετών

Από την καθιέρωση των ΚΑΠ έως και το 2008 δημιουργήθηκαν υπέρ των ΟΤΑ α' βαθμού οφειλές, ως διαφορά μεταξύ των ποσών που προκύπτουν από την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων και αυτών που τους έχουν αποδοθεί έως σήμερα.

Το ποσό αυτό προσδιορίστηκε με τη συνεργασία των αρμόδιων φορέων και της ΚΕΔΚΕ στο ύψος των 1.711 εκατ. ευρώ.

Η τακτοποίηση της οφειλής αυτής θα πραγματοποιηθεί με την έκδοση ειδικών ομολόγων.

2. ΟΤΑ β' βαθμού (νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις)

Ο ρόλος των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΝΑ) για το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων που σχετίζονται με την ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας είναι ιδιαίτερα σημαντικός.

Η οικονομική αυτοτέλεια των ΝΑ θεσπίστηκε με το ν. 2672/98, ο οποίος καθιέρωσε για πρώτη φορά την απόδοση σε αυτές Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ). Ο περαιτέρω, όμως, εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου χρηματοδότησής τους και της ενίσχυσης του ρόλου τους ώστε να αναδειχθούν σε μοχλό ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών έγινε με το ν. 3345/05. Βασικό πυρήνα των ρυθμίσεων του ανωτέρω νόμου αποτέλεσε η πρόβλεψη ότι η καταβολή των βοηθημάτων υγειονομικής περίθαλψης και επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας θα γίνεται πλέον με επιχορήγηση από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Η παραπάνω ρύθμιση είχε ως αποτέλεσμα την αποδέσμευση σημαντικών πόρων των ΝΑ και σημαντική αύξηση των ΚΑΠ, με τους οποίους οι εν λόγω φορείς μπορούν να υλοποιούν αποτελεσματικότερα τα προγράμματά τους.

Πόροι ΟΤΑ β' βαθμού

Οι κυριότεροι πόροι των ΝΑ προέρχονται από τους ΚΑΠ, από επιχορηγήσεις του κρατικού προϋπολογισμού και από ίδια έσοδα (φόροι, τέλη, δικαιώματα).

Εκτός των ανωτέρω τακτικών εσόδων, οι ΝΑ έχουν και έκτακτα έσοδα, τα οποία προέρχονται από δάνεια, δωρεές και χρηματοδοτήσεις από την ΕΕ.

Πίνακας 5.11 Πόροι νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων από τον τακτικό προϋπολογισμό (σε εκατ. ευρώ)			
Κατηγορία	2008	2009	Μεταβολή % 2009/2008
	Εκτιμ. πραγματ.	Προϋπ/σμός	
Κεντρικοί αυτοτελείς πόροι (ΚΑΠ)			
• Απόδοση στις ΝΑ του 10% επί των τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων	91,0	105,1	15,5
• Απόδοση στις ΝΑ του 2% επί του φόρου προστιθεμένης αξίας	359,7	393,7	9,5
Σύνολο I	450,7	498,9	10,7
Λοιπές αποδόσεις σε ΝΑ			
• Απόδοση σε ΝΑ Δωδεκανήσου	1,2	1,3	8,3
Σύνολο II	1,2	1,3	8,3
Επιχορηγήσεις σε ΝΑ			
• Βοηθήματα υγειονομικής περίθαλψης και επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας	633,0	688,0	8,7
• Δαπάνες λειτουργίας των πάσης φύσεως προνοιακών ιδρυμάτων	23,2	24,5	5,6
• Λοιπές δαπάνες	40,3	41,3	2,5
• Αναπλήρωση του εσόδου που χάθηκε από τα εισιτήρια των λεωφορείων	2,9	2,9	0,0
• Μεταφορά μαθητών	106,0	106,0	0,0
• Δαπάνες λειτουργίας ΚΕΠ	2,2	2,2	0,5
• Απόσυρση δικύκλων	0,1	0,1	
Σύνολο III	807,7	865,0	7,1
Γενικό σύνολο (I+II+III)	1.259,5	1.365,2	8,4

Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

- Τυχόν διαφορές στα αθροίσματα οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις

Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (ΚΑΠ)

Για το έτος 2009 οι ΚΑΠ των ΝΑ εμφανίζονται αυξημένοι κατά 10,7% σε σχέση με το τρέχον έτος και προέρχονται από το 10% των τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων και από το 2% των εισπράξεων του ΦΠΑ.

Από τους παραπάνω αποδιδόμενους πόρους, τα μεν τέλη κυκλοφορίας διατίθενται για την αποκατάσταση και συντήρηση του οδικού δικτύου αρμοδιότητας των οικείων ΝΑ, ενώ οι πόροι από το ΦΠΑ διατίθενται κατά το ήμισυ για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών των ΝΑ και κατά το υπόλοιπο ήμισυ για την κάλυψη δαπανών που αφορούν επενδύσεις των ΝΑ χρηματοδοτούμενες αποκλειστικά από εθνικούς πόρους.

Οι αποδόσεις των ΚΑΠ κατανέμονται στις ΝΑ με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας & Οικονομικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων (ΕΝΑΕ).

Λοιπές αποδόσεις

Στην κατηγορία αυτή εμφανίζονται οι πιστώσεις που αποδίδονται στη ΝΑ Δωδεκανήσου.

Επιχορηγήσεις

Το μεγαλύτερο μέρος των πιστώσεων που έχουν προβλεφθεί στην κατηγορία αυτή (688 εκατ. ευρώ) προορίζεται για επιχορήγηση των ΝΑ, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις δαπάνες των βοηθημάτων υγειονομικής περίθαλψης και επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας.

Επίσης, σημαντικό ποσό 24,5 εκατ. ευρώ αφορά σε δαπάνες λειτουργίας των πάσης φύσεως προνοιακών ιδρυμάτων.

Το ποσό που εμφανίζεται στις λοιπές δαπάνες για το 2009 (41,3 εκατ. ευρώ) προορίζεται κυρίως για την αντιμετώπιση δαπανών δακοκτονίας.

Σημαντικό επίσης κονδύλι στην κατηγορία αυτή για το 2009 αφορά σε δαπάνες μεταφοράς μαθητών (106 εκατ. ευρώ).

Τέλος, στην ίδια κατηγορία προβλέπονται πιστώσεις 2,2 εκατ. ευρώ για δαπάνες των ΚΕΠ, καθώς και κονδύλια για αναπλήρωση του εσόδου που χάθηκε από τα εισιτήρια των λεωφορείων (2,9 εκατ. ευρώ) και απόσυρσης δικύκλων (0,1 εκατ. ευρώ).

ΕΙΔΙΚΟΙ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ

Η ύπαρξη ειδικών λογαριασμών εκτός προϋπολογισμού αποτελούσε για πολλά χρόνια μια από τις σημαντικότερες αδυναμίες του ελληνικού δημοσιονομικού συστήματος. Με δικαιολογία την ευελιξία και την ταχύτητα που παρείχε το ιδιότυπο νομικό πλαίσιο που καθόριζε τον τρόπο λειτουργίας τους, οι ειδικοί λογαριασμοί αποτέλεσαν, επί σειρά ετών, μηχανισμούς χρηματοδότησης σημαντικών κρατικών δραστηριοτήτων με διαδικασίες που απέκλιναν από τους γενικούς κανόνες του δημόσιου λογιστικού.

Ουσιαστικά με τη λειτουργία των ειδικών λογαριασμών είχε αναπτυχθεί ένα παράλληλο προς τον κρατικό προϋπολογισμό σύστημα πραγματοποίησης δαπανών, η ύπαρξη του οποίου διασπούσε την ενότητα εμφάνισης και παρακολούθησης του προϋπολογισμού, όπως αυτή επιβάλλεται από ρητή επιταγή του Συντάγματος (άρθρο 79).

Για την αντιμετώπιση της παθογένειας αυτής του δημοσιονομικού συστήματος, με το ν. 3697/08 θεσμοθετήθηκε πρόσφατα η κατάργηση των ειδικών λογαριασμών και η ενσωμάτωση των εσόδων και των δαπανών τους στον κρατικό προϋπολογισμό.

Με την ενσωμάτωση αυτή επιτυγχάνονται:

- πλήρης διαφάνεια της δημοσιονομικής διαχείρισης,
- αποκατάσταση της ενότητας του προϋπολογισμού,
- εξασφάλιση πλήρους νομιμότητας και κανονικότητας των σχετικών δαπανών με την εφαρμογή των αρχών του δημόσιου λογιστικού,
- διαφάνεια στις κάθε μορφής παροχές των υπαλλήλων και η διασφάλισή τους με την ανάληψη της υποχρέωσης καταβολής τους από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Καταργηθέντες ειδικοί λογαριασμοί

Με τις διατάξεις του ανωτέρω νόμου καταργήθηκαν συνολικά 53 λογαριασμοί υπουργείων. Τόσο τα έσοδά τους, όσο και οι δαπάνες τους εντάχθηκαν στον κρατικό προϋπολογισμό. Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνταν μέσω των λογαριασμών αυτών υλοποιούνται πλέον από τον κρατικό προϋπολογισμό με τις διαδικασίες και τους κανόνες του δημοσίου λογιστικού.

Στον πίνακα 5.12 εμφανίζεται κατά υπουργείο ο αριθμός των καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών και το ύψος των εσόδων και δαπανών που εντάσσονται στον προϋπολογισμό. Στα ποσά αυτά δεν περιλαμβάνονται οι πόροι των λογαριασμών που προέρχονταν από τον κρατικό προϋπολογισμό, καθώς επίσης και οι αντίστοιχες δαπάνες που χρηματοδοτούνταν από τους πόρους αυτούς.

Επίσης στον ανωτέρω πίνακα δεν περιλαμβάνονται οι καταργηθέντες ειδικοί λογαριασμοί που εξυπηρετούσαν ανάγκες των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Τα έσοδα και οι αντίστοιχες δαπάνες των λογαριασμών αυτών εντάχθηκαν στους προϋπολογισμούς των εν λόγω φορέων.

Διατηρούμενοι ειδικοί λογαριασμοί εκτός κρατικού προϋπολογισμού

Από την κατάργηση εξαιρέθηκαν οι λογαριασμοί που σχετίζονται με τους τομείς της έρευνας και του περιβάλλοντος, καθώς και οι λογαριασμοί των οποίων η δημιουργία πηγάζει από διεθνείς συμβάσεις ή συμφωνίες. Και για τους διατηρούμενους όμως λογαριασμούς προβλέπεται η τροποποίηση ή συμπλήρωση του κανονιστικού πλαισίου που διέπει τη λειτουργία τους, ώστε να βελτιωθεί η οργανωτική τους δομή και να ενισχυθεί η διαφάνειά τους.

Οι διαχειριστικές επιτροπές ή οι αρμόδιες διοικητικές αρχές των λογαριασμών που διατηρούνται εκτός προϋπολογισμού υποχρεούνται, σύμφωνα με το νέο θεσμικό πλαίσιο, να υποβάλουν στο Γενικό

Λογιστήριο του Κράτους για έλεγχο τους προϋπολογισμούς, τους απολογισμούς και τις λογιστικές τους καταστάσεις. Τα οικονομικά στοιχεία των ανά υπουργείο λογαριασμών αυτών εμφανίζονται στον πίνακα 5.13.

Διατηρούμενοι ειδικοί λογαριασμοί εντός κρατικού προϋπολογισμού

Παράλληλα διατηρούνται και οι ειδικοί λογαριασμοί ή λογαριασμοί που λειτουργούν ως ενδιάμεσοι, οι οποίοι έχουν συσταθεί με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ή με σύμπραξη του με τον αρμόδιο, κατά περίπτωση, Υπουργό, για τη διευκόλυνση του ελέγχου και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων μιας δράσης ή ενός προγράμματος σε διάφορους τομείς. Οι λογαριασμοί αυτοί τηρούνται στην Τράπεζα της Ελλάδος και τα έσοδά τους μεταφέρονται στα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού, μέσω του οποίου εκπληρώνονται οι σκοποί για τους οποίους συστάθηκαν (πίνακας 5.14).

Πίνακας 5.12 Έσοδα-Δαπάνες καταργηθέντων ειδικών λογαριασμών (σε χιλ. ευρώ)			
Υπουργείο	Αριθμός Λογ/σμών	Προβλέψεις 2009	
		Έσοδα	Δαπάνες
Εσωτερικών	2	2.400	2.400
Οικονομίας και Οικονομικών	9	385.080	367.600
Εθνικής Άμυνας	1	1.150	1.150
Εξωτερικών	1	600	400
Πολιτισμού	3	190.300	204.280
Ανάπτυξης	5	82.100	58.500
Αγροτικής ανάπτυξης και Τροφίμων	4	8.000	5.000
Απασχόλησης και Κοινων. Προστασίας	3	14.500	11.700
Υγείας και Κοινων. Αλληλεγγύης	5	13.060	100
Δικαιοσύνης	3	115.260	82.260
Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής	5	23.400	23.320
Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	3	7.000	7.000
ΠΕΧΩΔΕ	4	1.500	1.000
Μεταφορών και Επικοινωνιών	4	127.650	115.150
Γενικές Γραμματείες			
Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	1	-	1.700
Σύνολο	53	972.000	881.560

Πίνακας 5.13 Εισροές-εκροές διατηρούμενων ειδικών λογαριασμών εκτός κρατικού προϋπολογισμού (σε χιλ. ευρώ)									
Υπουργείο	Αριθμός Λογισμίων	2007				2008		2009	
		Υπόλ. 2006	Εισπράξεις	Πληρωμές	Υπόλ. 2007	Εκτιμήσεις έτους		Προβλέψεις	
						Εισπράξεις	Πληρωμές	Εισπράξεις	Πληρωμές
Οικονομίας και Οικονομικών	6	1.626.072	4.401.917	4.070.690	1.957.300	2.895.400	2.204.740	1.407.400	799.350
Εθνικής Άμυνας	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Εξωτερικών	1	12.414	0	8.129	4.286	0	0	0	0
Ανάπτυξης	2	36.330	94.603	117.964	12.968	297.783	299.205	250.108	249.824
Ερευνητικά κέντρα	8	57.612	65.123	60.008	62.727	83.900	109.204	41.486	43.674
Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΛΚΕΑ των ΔΥΠΕ	7	3.240	4.972	3.814	4.397	8.691	8.316	10.711	9.865
Δικαιοσύνης	1	3.329	1.907	3.691	1.545	2.800	3.100	2.900	3.200
Εθν. Παιδείας & Θρησκευμάτων	4	90.474	64.203	57.194	99.078	172.930	213.500	9.486	9.277
Κονδύλια έρευνας ΑΕΙ-ΤΕΙ	38	334.487	863.993	856.929	341.551	970.454	960.847	466.322	941.239
Εμπ. Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής	3	35.224	34.085	32.313	36.995	41.245	38.472	37.173	46.113
Εσωτερικών (πρώην Δημόσιας Τάξης)	4	10.999	5.260	2.116	14.142	5.735	2.947	6.020	3.959
ΠΕΧΩΔΕ	2	6.115	2.058	1.045	7.128	4.272	8.400	4.700	4.700
Μεταφορών και Επικοινωνιών	1	91	50.820	50.730	181	118.503	99.601	154.294	115.701
Βουλή	1	26.028	4.960	7.069	23.920	8.163	7.313	8.163	7.313
Γεν. σύνολο ειδικών λογ/σμών	80	2.242.416	5.593.901	5.271.693	2.566.219	4.609.876	3.955.644	2.398.763	2.234.214

Παρατηρήσεις: Πίνακες Γ.Λ.Κ. βάσει στοιχείων που υποβάλλουν οι φορείς (υπουργεία & ΝΠΔΔ)

**Πίνακας 5.14 Εισροές-εκροές διατηρούμενων ειδικών λογαριασμών
εντός κρατικού προϋπολογισμού
(σε χιλ. ευρώ)**

Υπουργείο	Αριθμός Λογ/σμών	2007				2008		2009	
		Υπόλ. 2006	Εισπράξεις	Πληρωμές	Υπόλ. 2007	Εκτιμήσεις έτους		Προβλέψεις	
						Εισπράξεις	Πληρωμές	Εισπράξεις	Πληρωμές
Εσωτερικών	4	682	85.337	70.586	15.433	224.129	224.324	225.000	225.025
Οικονομίας και Οικονομικών	14	73.493	427.781	404.081	97.193	238.715	207.325	237.473	205.555
Λογ/σμοί ΦΠΑ Περιφερειών ³	1	11.937	1.497	126	13.308	1.512	127	1.527	129
Ανάπτυξης	2	208	402	280	330	370	410	360	360
Εμπ. Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής	2	331	2.874	3.022	182	2.907	3.001	3.007	3.001
Μεταφορών και Επικοινωνιών	2	18.172	173.666	134.061	57.777	121.649	121.240	122.485	123.000
Ειδικοί λογ/σμοί ταμείων ανά- πτυξης αεροδρομίων ²	1	26.247	317.465	298.601	45.110	213.068	210.570	216.299	212.856
Γεν. σύνολο ειδικών λογ/σμών	26	131.069	1.009.022	910.757	229.334	802.349	766.997	806.152	769.925

Παρατηρήσεις : 1. Η διαμόρφωση του πίνακα έγινε από το Γεν. Λογιστήριο του Κράτους βάσει στοιχείων που υποβάλλουν οι φορείς (υπουργεία & ΝΠΔΔ)

2. Οι υπο-λογαριασμοί Ταμείων Ανάπτυξης Αεροδρομίων είναι 42 συνολικά

3. Οι υπο-λογαριασμοί ΦΠΑ είναι 13 συνολικά

